

Kürt Gazeteciliği 95, Medya Güneşi 6 yaşında **MEDYA, ÖZGÜRLÜK ÇIĞLIĞI**

Kürt gazeteciliği 95, Medya Güneşi 6 yaşında. Nisan 1898'de Kahire'de yayınına başlayan Kürdistan gazetesinden bugüne 95 yıl geçti. Kürt gazeteciliği bu süre zarfında önemli ve de zorlu aşamalardan geçti. Kürt basın-yayın organları egemen devletlerin her türlü baskı ve engellemeleriyle karşı karşıya kaldılar. Çalışanları katledildi. Hapis ve para cezalarına çarptırıldı. Medya Güneşi, Kürt

gazeteciliğinin 80'li yıllardaki bir soluğu olarak Nisan 1988'de yayınına başladı, TC'nin tüm baskılarına rağmen Kürt ve Kürdistan sorunundaki ikircimsiz tutumunu kararlıca sürdürdü, sürdürüyor. Medya Güneşi, Kürt halkının basın-yayın alanındaki özgürlük çığılığı oldu, oluyor.

6. yıldönümü ile ilgili yazı ve görüşler ÖZEL EK'te.

İLK KÜRT GAZETESİ "KÜRDİSTAN" (1898-1902)

Sayfa 10-11

MEDYA

Onbeş Günlük Haber - Yorum Gazetesi

GÜNEŞİ

16-30 NİSAN 93

Yıl: 5

Sayı: 28

8000 TL

(KDV Dahil)

DEWAN DI PÎRANÎ DI FERMAN O

"Ma Kurd biyayen sûc o?"

DIYARBAKIR (Medya Güneşi) - Diyarbakır'ın Dicle ilçesine bağlı köylerde korucu ve TC güçleri tarafından olanca hızıyla bir terör estirilmiştir. Operasyon adı altında köylere gidilerek köylüler dışarı çıkarılıyor, halka işkence yapılıyor, evler ateşe veriliyor, kısacası alışlagelmiş barbarlıklar birbir sergileniyor.

Dicle'ye bağlı köylerde yaşayan köylüler, devlet güçlerinin tehdit ve saldırılarından kaçıp Diyarbakır ve çevre ilçelerdeki yakınlarının yanlarında barınmaya çalışıyorlar. Göç eden köylülerle görüştük. Devletin işkencelerine, baskı ve zulmüne maruz kalan köylüler isimlerini vermekten çekiniyorlar. Konuştuğumuz Z.B. adındaki köylü, "Devletin estirdiği terörü protesto ediyoruz. Dış olaylara sözümona olağanüstü duyarlılık gösteriyorlar. Ermenilerin, Sırların yaptığını her zaman dünya kamuoyuna abarta abarta anlatmaya çalışıyorlar. Ama Kürt halkına karşı estirdikleri terör ve yaptıkları katliamları örtbas etmek için olmadık yalanlar uyduruyorlar. Bütün bu yapılanlar, devletin ne kadar çirkin emellere Devami s.15'te

Osman Aytar:

"Kürt halkı dünya özgür halklarının sahip olduğu tüm haklara kavuşmalı"

Gazetemiz Genel Yayın Yönetmeni Osman Aytar, 31 Mart 1993 günü çıkarıldığı İstanbul 3 Nolu DGM'deki ilk duruşmasında yaptığı yazılı savunmada sözü edilen makede belirtilen görüşleri savunarak özgür basına yönelik susturma çabalarını eleştirdi. İflas eden inkar politikalarında ısrar etmenin çözüm olmadığını vurguladı. Kürt halkının da dünyanın tüm özgür halklarının sahip olduğu haklara kavuşması gerektiğini belirtti. Aytar'ın savunmasını okuyucularımıza sunuyoruz.

Sayfa 8-9

Rast Bikaranîna Wûşeyan

Niviskarî karê zaneyiyê ye. Tê vê yekê ko bitenê kesên zane karî binivîsinî. Hege zaneyiyên kesî farah bî, bê goman wê ew kes niviskariya xwe bi salan bidomênî. An ne wê niviskariya wî kesî di mîdekî kurt de biqedî Nexwe kesên ko bivên niviskariyê bikin, divê xwe ji azînen niviskariyê, nexasim di fêrbûna rastnivîsandîne de tekûz bikin. Kes karî romana, kurteçiroka an benda di wî awayî an di vî awayî binivîsinî. Lê ti niviskar nikarî rêzimana zimanê ko bikartênî, li gora xwe bikar bîni.

Rûpel 12

Aslolan Kürt Halkının Özgür İradesi
Sayfa 2

Talabani:
"Rüyam Gerçekleşti"
Sayfa 3

Li Girtigehan
"Tevgera Hundirîn"
Rûpel 3

"Türkiye'nin Sesi"
Bulgaristan'da neyin peşinde?
Sayfa 5

PSK-PKK Protokolu
Sorular ve Sorunlar
Sayfa 6-7

Walter Ruffler
"Kürt Halkı Dirençlidir"
Sayfa 13

Diyarbakır
Cezaevinde
Provakasyonlar
Sayfa 14

TC'nin "Kısırlaştırma
Harekati"
Sayfa 16

MEDYA GÜNDEMİ

ASLOLAN KÜRT HALKININ ÖZGÜR İRADESİ

Kürdistan'da yıllardır sosyalist, devrimci ve yurtseverler arasında da canlı tartışmalara yolaçan "federasyon" ve diğer çözüm yöntemleri konusu, PKK-PSK Protokolu ve sonrasında gelişmeler nedeniyle basın-yayın organlarında daha çok tartışılır hale geldi. Gelişmeler tartışmaların sürecini gösteriyor.

Kürt halkının ulusal demokratik haklarının kazanılmasında titizlikle değerlendirilmesi, öğretici sonuçlara varılması gereken bir dizi sorun ve soru söz konusu. Gerçi resmi çevreler halen sorununu adını bile doğru koymaktan öcünden korkar gibi kaçınıyorlar ve kendi eski köhnemiş resmi ideolojilerinin ürünü olan nakaratları hiç sıkılmak bilmeksizin tekrarlıyorlar.

Kürt halkının kendi geleceğini özgürce belirlemede bağımsızlık, konfederasyon, federasyon veya başka çözüm yollarını nereye koymak gerekir? Kimlerle ve nasıl bir federasyon? Kürt halkının varlığının bile kabul edilmediği bir ortamda federasyonu savunmanın içsel ve dışsal nedenleri nelerdir? Bazı dış etkenler ne olursa olsunlar geçmişte farklı sosyo-ekonomik yönelimler içinde olan bazı devletlerin bile "ulusal birlikleri" esas alarak bütünleşmeye gittikleri ve bunun Türkiye dahil genel kabul gördüğü bir ortamda, Kürdistan'ın bölünmüşlüğü ve bu bölünmüşlüğü gidermenin en uygun ve gerçekçi yollarını hesaba katmadan çözümler üretmenin geçerliliği nedir?

Yine Sovyetler Birliği ve Yugoslavya örneklerinde görüldüğü gibi merkezi yapıdaki değişikliklerin federe cumhuriyetleri sarstığı; iç çatışmalara, komşu ülkelerle hesaplaşmalara götürdüğü; Kafkaslarda, Balkanlarda ve Kıbrıs'ta federasyonların çözümsüzlüğünün savunulduğu; egemen devletlerin Kürt halkının özgür iradesini tanıyıp saygı göstermek bir yana varlığını bile tartışma konusu yaptıkları bir ortamda ısrarla "federasyonu" öne çıkarmanın, hatta kimilerinin yaptıkları gibi bazı kültürel ve dilsel haklarla yetinir görünmenin mantığı nedir? Böylesi bir ortamda "federasyon" veya özünde üniter devletin korunması temelinde bir çözümlü en gerçekçi çözüm olarak lanse etmede TC'nin söylemi ile "bölücü" görünmeme kaygısının etkisi ne kadardır?

Eli Sopalının "Kardeşliği"

Yaşadığımız sürecin uzun ve kısa vadeli görev ve sorumluluklarını değerlendirirken hem Kürdistan hem de ulusal kurtuluş mücadelesi tarihinden alınabilecek sayısız dersler vardır. Ulusal sorunun çözümünde kapitalist ülkeler bir yana sosyalizm adına yola çıkan devletlerin bile bazı temel sorunları çözümlenemedikleri, ulusların kendi geleceklerini özgürce belirlemelerinde garantilere yeterince sahip olmadıkları, anayasa ve yasalarda yeralan konuya ilişkin bazı hükümlerin çoğu kez birer görüntüden ibaret oldukları bilinmektedir.

Kürdistan tarihinde de bu konuda öğretici dersler az değil. Geçmişte defalarca otonomi anlaşmaları imzalanmalarına, hatta 1970'te Güney Kürdistan'da olduğu gibi, belli bir geçiş dönemi yaşanmasına rağmen Kürdistan'ı boyurduruk altında bulandıran egemen devletlerin

yönetimleri güçlerini toparladıkça otonomi bir çırpıda geçersiz hale getirdiler ve yüzbinlerin, milyonların katledilmelerine, sürgün edilmelerine yolaçan politikaları uygulamaktan çekinmediler. Sömürgeci yönetimler hep kuzu postuna bürünmüş kurtlar olarak görüşme masalarını oturdular.

Bu nedenledir ki en küçük bir hak için mücadelenin kararlı sürdürülmesi gereği ile egemen devletlere ilişkin "iyiniyet" ve ham hayallerin birbirine karıştırılması gerekiyor. Egemen devletler yüzyıldır süregelen ırkçı-şoven, sömürgeci ve yayılmacı politikalarından vazgeçmek bir yana belli yönleriyle daha da pervasızlaşıyorlar. Görüntüyü kurtarmak için bazen söylenenler kimseyi yanıltmamalı. Örneğin, belli iç ve dış koşullar oluştuğunda Irak gibi Türkiye de otonomiden federasyona kadar giden bazı çözümleri "içine sindirebilir" veya öyle görünebilir. Ne var ki mevcut devlet anlayışı değişmedikçe ve bu temelde toplumda köklü

Kimlerle ve nasıl bir federasyon? Kürt halkının varlığının bile kabul edilmediği bir ortamda federasyonu savunmanın içsel ve dışsal nedenleri nelerdir? Bazı dış etkenler ne olursa olsunlar geçmişte farklı sosyo-ekonomik yönelimler içinde olan bazı devletlerin bile "ulusal birlikleri" esas alarak bütünleşmeye gittikleri ve bunun Türkiye dahil genel kabul gördüğü bir ortamda, Kürdistan'ın bölünmüşlüğü ve bu bölünmüşlüğü gidermenin en uygun ve gerçekçi yollarını hesaba katmadan çözümler üretmenin geçerliliği nedir?

dönüşümler yapılmadıkça her an başa, yani kanın gövdeyi götürdüğü duruma dönülebileceği açıktır. Burda birlikteliğin veya "kardeşliğin" kimlerle ve hangi düzlemlerde yapıldığının önemi ortaya çıkar. Elinde sopa ile masaya oturup "kardeşlik" ve "eşiklik"ten bahsedenlerin durumu sorunun köklü çözümünde büyük bir engel oluşturuyor.

Eli sopalı ile görüşülmez, anlaşmalar yapılmaz görüşünde de değiliz. Çerçevesi ve getirip götürecekleri sağlıklı hesaplandığı takdirde bu tür görüşme ve anlaşmalardan hiç de küçümsenemeyecek yararlar sağlanabilir. Fakat kimlerle nereye kadar gidilebileceği iyi hesaplanmazsa uumulmadık yenilgilerle karşı karşıya kalınabilir ve bu durumdan sadece şu veya bu parti ve örgüt değil, tüm halk zarar görülebilir.

Ortak Payda Ne Olmalı?

Bilindiği gibi, nedenleri ve hareket noktaları ne olursa olsun, bugün Kürt toplumunda da ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı (UKKTH)'nin somut çözüm biçimleri konusunda farklı yaklaşımlar var ve olması da doğaldır. Doğu ve Güney Kürdistan'da yıllarca savunulan, "İran'a demokrasi Kürdistan'a otonomi", "Irak'a demokrasi Kürdistan'a otonomi" talebi idi. Her ne kadar Güney Kürdistan'da Kürdistan Cepheli'nin kurulması ile kendi kaderini tayin hakkı savunulmaya başlandıysa da otonomi talebi etkin bir görüş olarak varlığını korudu. Güney Kürdistan'da geçtiğimiz yıl yapılan seçimlerden sonra, PDK'nin de federasyon çözümünü

benimsemesi ile "federal Irak" çerçevesinde "federe Kürdistan" genel bir görüş haline geldi ve Kürdistan Federe Devleti'nin kurulması ile bu konuda somut bir adım atıldı.

Kuzey Kürdistan'da ise durum değişti. PSK hariç bütün sosyalist, devrimci ve yurtsever güçler "bağımsızlık" hedefini benimseyiyorlardı. PSK, Tevger olayında görüldüğü gibi zaman zaman bağımsızlık çözümünü de benimsemekle birlikte yorumlarında federasyonu hep en "gerçekçi" alternatif olarak savundu. Bu sorun yıllarca örgütlenmeye ilişkin tartışmalarda da gündeme geldi. PSK ve özellikle son yıllardaki tutumu nedeniyle PKK hariç, diğer güçler günümüze kadar bağımsızlık hedefini en gerçekçi hedef olarak savunmayı sürdürdüler.

Fakat sosyalist sistemin yıkılması ve yeni dünya düzeninde söz sahibi olanların, Kürdistan konusunda Ortadoğu'daki statükonun savunuculuğunu yapmaları başta olmak üzere, bir dizi etken Kuzey

Kürdistan'da da statüko içi çözümlerin giderek "rağbet" görmelerine neden oldu. Bu değişikliğin savunulmasında bir dizi gerekçe ileri sürüldü ve bilindiği gibi halen de sürülüyor.

Sorunun bu yönüyle değişiklik içsel olmaktan çok dışsaldı. Çünkü Kürdistan'ın sömürge statüsünde ve egemenlerin niteliklerinde temel bir değişiklik olmadı. Değişen dünya koşullarına göre bazı düşünceler değişti ve bu kimilerinde strateji değişikliğine yolaçtı. Hiç kuşkusuz özellikle son yıllarda dünyada çok önemli değişimler yaşandı, yaşanıyor ve bunlar görmezlikten gelinemez. Politikalarda da bu değişikliklerin önemli etkileri oldu ve olacaktır. Sorun bununla kalmıyor ve kalmadı. Günümüz dünyasının gerçekliğinin bilincinde olarak politikalar savunmak ve uygulamak, oluşan boşluklardan yararlanmak, hoşumuza gitsin veya gitmesin gelişmeleri anlamaya çalışmak ve her şeyden önce gerçekçi olmak günümüzün devrimci görevlerinden biridir.

Ne ki bu, "gerçekçi olmak" adı altında alternatifsiz olarak bizlere dayatılmak istenen çözümlere boyun eğmek olmalıdır. Onlarca uluslararası anlaşmada yeralan UKKTH'yi Kürtler için savunmanın ikiye bölünmüşlüğü ve çifte standardını deşifre etmek, sınırların dokunulmazlığını garanti altına alan anlaşmalara eleştirel bakmak bugün de saksaklanamaz bir görev olmalıdır. Hiç bir devletin Kürdistan'ın bağımsızlığından veya Kürt halkının bağımsız devlet kurma hakkından yana görünmemesi, bizler tarafından dikkate alınmalı; adil ve kalıcı çözümlerin önünü kapatmadıkça geri gördüğümüz çözümler

için de mücadele içine girmeliyiz ve ilişkiler geliştirmeliyiz; ama bağımsız devlet kurma hakkı dahil Kürt halkının kendi geleceğini özgürce tayin etme hakkı konusunda geri konumlara düşmemeliyiz. Çünkü bir halkın sosyalist, devrimci ve yurtseverleri bağımsız devlet kurma hakkı dahil UKKTH'yi savunamıyorlarsa; Kafkaslarda ve Balkanlarda "bağımsızlıkçı" görünenlerin, Ortadoğu'da Kürdistan konusunda statükocu davranmalarını günümüzün bir gerçeği olarak kabul etmekle birlikte, adil ve kalıcı çözümü savunup buna uygun politikalar oluşturamıyorlarsa; statükoyu savunan devletlerden Kürt halkının özgür ve bağımsız uluslar topluluğunun onurlu bir üyesi olması için bir şeyler beklemek ne denli doğru bir tutum olur?

Bütünsel Yaklaşım Gerek

Bugün bağımsızlık, konfederasyon, federasyon veya başka bir çözümü savunanların birleşebilecekleri ortak bir payda vardır ve bu da ulusların kendi kaderlerini tayin hakkıdır. Bu hakkın savunulması geniş kesimlerin içten benimsemeyecekleri somut çözümler konusunda şu veya bu taahhüt altına girmeyi de önleyebilir. Sorunun adil ve kalıcı çözümünde UKKTH savunularak güncel görevler için mücadele yoğunlaştırılabilir; sorunun tartışılmasının ve Kürt halkının özgür iradesinin ortaya çıkarılmasının önündeki engellerin kaldırılması için çok yönlü mücadele verilebilir.

UKKTH'nin gerçekleştirme biçimi konusunda parti, örgüt ve tek tek kişiler farklı düşünmekle birlikte UKKTH ve buna giden yolun açılması için mücadele, günümüzün ortak paydalarından biri olarak benimsenmeli derken bu, federasyon ve diğer kısmi çözüm yollarına karşı çıkma anlamına gelmemeli. Şimdi Kürt halkının hiç bir ulusal hakkı yok ve en küçük bir hak bile onun için anlamlıdır. Kürdistan sosyalist, devrimci ve yurtseverleri ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelesini sürdürürken aslı hedeflerini bir yana atmadan, bunların önünü tıkamadan Kürt halkının bir nefes alması için bile kararlı mücadele içinde olmalıdırlar. Ulusal uyanış ve diriliş sürecini baltalamak için uygulamaya konulacak kimi bilinçli politikaların farkında olarak, bir taraftan bu politikaların boş çıkarılmaları için ellerinden geleni yaparlarken öte yandan da oluşan boşluklardan yararlanmasını bilmedirler. Duyarlı ve sorumlu politika, en küçük istemleri için mücadeleyi uzun vadeli amaçlarla ilişkilendirmeyi becerebilmektir.

Önümüzdeki süreçte dikkat edilmesi gereken bir diğer gerçeklik de parti, örgüt ve çevrelerin iradesinden öte Kürt halkının özgür iradesinin ortaya konulacağı koşulların oluşması için mücadele etmektir. Kürt halkının ne düşündüğü sorunsalını çözümlenebilmek için artık uygun yollar bulunmalıdır. Yaşadığımız süreçte tuzaklar ve olanaklar içindedir, her boşlukta yararlanıp ileriye atılan her adım desteklenirken kazanımların sistemli bir biçimde korunup yenileri ile perçinlenmeleri gerekir.

Bugün sürece Kürt halkının ulusal demokratik çıkarlarını korumayı esas alarak müdahale etmek isteyen her Kürt sosyalist, devrimci ve yurtseveri, somut koşulları dikkate alarak ve geçmiş olumsuzluklardan da dersler çıkararak önümüzdeki sorunları soğukkanlı ve büyük bir sorumlulukla değerlendirebilmeli. Gününbirlik, gelip geçici, dar grupsal kimi hesapların ortalıkta boyverdiği bir süreçte duyarlı ve duyarlı olduğu kadar da sorumlu davranmak, dahası böylesi bir beceriyi gösterebilmek günümüzün yaşamsal sorunlarında biri olarak beliriyor.

Talabani:

"RÜYAM GERÇEKLEŞTİ"

ANKARA (Medya Güneşi)- Halkın Emek Partisi (HEP) tarafından 9 Nisan akşamı Ankara'da, Selahattin Usta Restoranı'nda, Türkiye'nin üst düzey yöneticileri ile çeşitli temaslarda bulunmak için Türkiye'de bulunan Kürdistan Yurtseverler Birliği Lideri Celal Talabani'nin onuruna bir yemek verildi.

HEP tarafından düzenlenen yemeğe, HEP milletvekili ve yöneticilerinin yanı sıra, davetli olarak Kürt yurtsever çevrelerinden çok sayıda politikacı, yazar, hukukçu ve aydın insanlar katıldı. Konukların arasında, Kürt davasının yılmaz savunucusu, onurlu bilim adamı İsmail

Talabani HEP'in Yemeğinde

Beşikçi ve 12

Eylül Faşizmi'nin zindanlarında ser verip sır vermeden zindan direnişlerinde şehit düşen, Kürt devrimci hareketinin önderlerinden Necmettin Büyükkaya'nın eşi Cemile Büyükkaya da vardı.

Akşam, saat 20.00 civarında Selahattin Usta Restoranı'na gelen Talabani, salonda bulunan herkesle tek tek tanıştı. Talabani'nin tanışma diyaloglarında büyük bir sıcaklık ve içtenlik gözlemlendi. Beşikçi ile çok eski bir dost sıcaklığıyla kucaklaşan Talabani, Cemile Büyükkaya ve Leyla Zana'nın yanına oturdu. Talabani'nin masasında bulunan, Kürt ulusal bayrağının renginde olan güller demeti büyük bir dikkat çekti.

HEP Başkanı Ahmet Türk, yemek öncesi yaptığı Kürtçe konuşmasında, Halkın Emek Partisi adına çok değerli bir konuğu tanımak istediğini belirterek konuşmasını şöyle sürdürdü: "Bu, çok değerli, üstün meziyetli misafirimiz Kürdistan Yurtseverler Birliği Lideri Sayın Celal Talabani; diğer adıyla Mam Cela'dır." Türk, Celal Talabani'nin demokrasi, barış ve insan hakları mücadelesinde çok ünlü olduğunu ve onu kendi aralarında görmekten büyük

bir gurur ve mutluluk duyduklarını ekleyerek, devamla şunları belirtti: "Arzumuz şu ki, bu akşamki birlikteliğimiz Kuzey Kürtlerinin kardeşliğine bir başlangıç olsun; Kuzeyli ve Güneyli Kürtlerin kardeşliğini pekiştirsin, güçlü kılsın." Türk, kardeşliğin önemine de değinerek şunları kaydetti: "Biz bütün halkların kardeşliğini istiyoruz, ancak Kürdün, Kürt ile kardeşliği bizim için çok daha önemlidir." Ahmet Türk konuşmasının sonunda şunları söyledi: "Sürec diplomasi ve diyalog sürecidir. İnanıyoruz, Kürtler diplomasi alanında da başarılı olurlar." Daha sonra Celal Talabani kısa bir konuşma yaptı. Talabani

(Foto: Medya Güneşi)

konuşma sırasında bütün Kürt çevrelerin bir arada bulunmasından büyük bir sevinç duyduğunu ve kendi rüyasının gerçekleştiğini, Kürtler arasındaki ulusal birliğin adım adım örüldüğünü belirterek "PKK'nın ateşkes kararını da çok önemli bulduğunu" söyledi. Uluslararası diplomasi ve dünya kamuoyunu Kürt sorununda duyarlı kılmamanın önemine ilişkin olarak Talabani; "Kendi ulusal haklarımızı elde etmenin yolu, uluslararası diplomasi ve dünya kamuoyunu Kürt meselesine karşı duyarlı kılmaktan geçer" dedi.

Talabani'nin onuruna düzenlenen yemeğe katılan Kürdistan Demokrat Partisi Ankara Temsilcisi S. Dizayîyi daha sonra bürosunda ziyaret ettiğimizde, "Kürt hareketlerinin arasında başlayan diyalog sürecine çok önem verdiklerini" belirtti. Bir hatırlatmamız üzerine Dizayî, şu açıklamada bulundu: "Bütün Liderler hatta partiler gelip geçicidir; kalıcı olan Kürt halkının ulusal ve yaşamsal çıkarlarıdır. Bu nedenle yapılan bütün birlikler, atılan bütün adımlar Kürt halkının çıkarını esas alan kalıcı birlikler olmalıdır; birliklere salt taktik gözülle bakmak doğru değildir."

BİSMİL LİSESİ'NDE HİZBULLAH TERÖRÜ

BİSMİL (Medya Güneşi) -6 Nisan 1993 günü Bismil Lisesi'nde Nazım Sever, M. Çetinkaya, Halit Çetinkaya, Mehmet Baykara, Mehmet Uyan ve diğerlerinin başını çektiği silahlı, bıçaklı, sopalı bir Hizbullah grubu, bayan-erkek demeden Bismil Lisesi öğrencilerine, okul bahçesinde saldırdılar. Saldırı sırasında Hüseyin Aktar ve Abdullah Örnek adlı öğrenciler ağır yaralandı. Çok sayıda öğrenci yaralanmalarına rağmen, gözaltına alınma korkusuyla hastahaneye gitmediler. Okul idaresi ısrarla Emniyet Müdürlüğünü aramasına rağmen polis, olay mahaline yarım saat geç geldi. Gelir gelmez 60'a yakın saldırıya uğramış öğrenciyi gözaltına aldı. Saldırı sırasında silahlı kullanan Nazmi Sever, M. Çetinkaya ve

üzerinde silah bulunan M. Baykara, M. Uyan, H. Çetinkaya okulun bahçesinde ellerini kollarını sallayarak gittiler. Aynı gruplar yaklaşık on gün önce 6 Edebiyat sınıfına girerek S. Doğru adlı öğrenciyi benzeri saldırıda bulunarak yaralamışlardı. Olay Emniyet Müdürlüğü'ne yansımıştı. 6.4.1993 salı günü saldırıan Hizbi grupların ağır yaraladığı H. Aktar ve A. Örnek hastahaneye kaldırılıp ilk tıbbi müdahale yapılır yapılmaz gözaltına alındı. Saldıran Hizbullah gruplarından yaralanan Medeni hastahane tutuldu. Bismil Lisesi öğrencileri can güvenlikleri olmadığı gerekçesiyle ve saldırıyı protesto etmek amacıyla 12.4.1993 gününe kadar okulu boykot ettiler. İlçede gerginlik devam ediyor.

PANORAMA

Osman AYTAZ

Li girtîgehan "tevgera hundirîn"

Hukûmata DYP-SHP'ê ku bi şîra "demokrasi"yê hat ser hukûm rûqirîjîya xwe di girtîgehan de jî nişan da. "Fîrarên" ku jî girtîgehan Nevşehîr û Bayrampaşa yê çêbûn, jî bo zîm û zordestiyên dewletê bûn wesîle.

Polîtîkaya ku bi navê "tekoşîna bi tevayî" û "tevgera hundirîn" hîn bêperwate dihat meşandin, di van demên dawî de bi biryardarî li girtîgehan de jî derbasî jîyanê bû. Mafên ku bi saya tekoşîna salan û bi xwîna hezaran şehîdî hatine girtin di carekê de jî holê hatin rakirin; dewletê dest bi erîş, cûr bi cûr çavtirsandin, tehdîd û şantajên kir.

Partiyên ku li parlamentoyê temsîl dibin-beyî HEP'ê, hîn nivîskar û rojnamevanên ku di "parastina demokrasi" û mafên insanî de dorê nadin kesî weke ku li hev kiribin dest bi peyvên "dîsîplîn", "ewlekariya dewletê", "islahkirina girtîyan" kirin; jî bo ku rayagiştî bê îqnakirin, dewlet planên xwe yê qirêjî bine cîh nivîs nivîsandin, daxuyanî belav kirin, civînên çapemanîyê amade kirin, heyet şandin girtîgehan.

Di vê pêvajoyê de hukûmatê bi lez û bez pêşnuma (taslak) "kanûna înfazê" hazîr kir; wezîrên dadî, parastinî û yê karêhundirîn bi hev re hîn biryardarî "acil" girtin. Ji bo ku hêzên dewletê bikaribin li girtîgehan dek û dolabên xwe binin cîh, gelek hukûm xistine ve pêşnumayê. Ev biryardarî "acil" jî gelek selahîyet didin hêzên dewletê ku yekitiya girtîyan xera bikin, tevgera wan bi xwîne bipelçiqînin. Li girtîgehan li gor "rewş"ê jî alf hêzên dewletê ve mafê xebitandina bi her babetî çek, yek jî van biryardarî "acil" in.

*

Lê girtîyên azadiyê li dijî van biryardarî bûyeran bédeng neman û namînin. Ew xawênên (serbilindiyên) tekoşîna gelên me, di warên herî dijwar de bi biryardarî li hember polîtîkayên TC'ê yê qirêjî di ber xwe didin. Ji demketina dadgehên bigre heta greva birçibûnê û mirinê, bi her awayî dengên xwe bilind dikin, karrêvebirên dewletê mecbûr dihêlin ku hîn mafên qebûl bikin. Li girtîgehan Diyarbekirê, Bayrampaşayê, Nevşehîrê, Yozgatê, Meletiyê, Bucayê jî bo hîn mafên û dijî destqirêjiyên dewletê - greva birçibûnê tê de - berxwedan çê bûn; li hîn girtîgehan din jî berxwedanên piştigiriyê dest pê kirin.

Bi saya vê berxwedanê li hîn girtîgehan maf hatin standin. Lê weke ku li Buca û Meletiyê qewimî, karrêvebirên dewletê teahutên ku dabûn nanî cîh û ev jî bu sebeb ku grevên birçibûnê dişa dest pê bikin. Greva ku li girtîgeha Meletiyê di 4'ê Adarê de dest pê kiribû, di 6'ê Nîsanê de zivirî greva mirinê. Wezîrê Dadî û hîn karrêvebirên vê wezaretê çûn Meletiyê û bi girtîyên azadiyê re peyvîn, lê lihevhatinek çênebû. Dema ku ev gotar dihat nivîsandin li girtîgeha Meletiyê greva mirinê ketibû 41 rojî. Mirin her gav di rojevê de bû. Li Bucayê jî her gav dikane berxwedanê nû dest pê bikin. Li girtîgeha Diyarbekirê jî greva birçibûnê ya ku bi dorê didome, gîhabû roja 62'an. Dewlet li vê girtîgeha navdar bi her awayî polîtîkayên hovane dimeşîne û bi alîkariya îtirafkeran dixwaze armancên xwe yê malûm bine cîh. Weke ku tê zanîn hêzên dewletê berê vî du meh ser hev du cara erîş birin ser girtîyên azadiyê û bi seden kes birindar kirin. Greva birçibûnê di vê pêvajoyê de dest pê kir. Heta nuha bi destên îtirafkeran teroreke aşkerayî dom dîke û gelek leyistîk tîr leyistin. Di vê girtîgehê de rewşa şêlû berdeham e.

*

Her çiqas li girtîgehan berxwedan bi biryardarî berdeham in jî, lê li dervayî girtîgehan dengê girtîyên azadiyê zêde olan nade. Greva mirinê jî nabe sebeb ku tevgereke xurt çêbibe û gel li dijî plan û leyistîkan derkeve. Çalakiyên ku jî bo piştigiriyê girtîyan çê dibin jî roleke mezin naleyîzin. Di vê mijarê de tesîrê derew û demagojiyên dewletê, bêşik ne hindik in û grevên birçibûnê tê de, bûyerên girtîgehan weke berê bi balkêşî nayên teqîb kirin. Gel her roj di telewîzyonan de weke filmên sînemê, "înfaz"ên şoreşger û welatperweran ku jî alf hêzên dewletê ve tîr kirin, temaşe dîke û reaksiyoneke xwanê nişan nade. Kuştin bûye perçak jî jîyana rojane. Di vê rewşa han de tesîra qelsiya propagandaya tekoşîna sosyalîst, şoreşger û welatperweran ne hindik e.

Ev aliyekê mesele ye. Aliyê din hêz û kesên sosyalîst, şoreşger û welatperwer bixwe jî bi biryardarî mudaxaleyî bûyeran nakin, hemû hêza xwe seferber nakin. Wexta meriv di xwepêşandanên protestokirina kuştina şoreşgeran yan jî çalakiyên jî bo piştigiriyê berxwedanê girtîyan dinêre ev qelsî û valahî baş xwanê dîke. Ma ev e li dijî "serê bi tevayî", tekoşîna şoreşgeran a bi tevayî? Çawtiyê mezin di nav gel de xurt dibe û ev jî li dijî bûyeran laqayt mayin e. Divê yê ku jî xwe re dibên sosyalîst, şoreşger û welatperwer jî bo helkirina vê mesele riyan bibinin. Xurtkirina piştigiriyê bi berxwedanê girtîyên azadiyê jî jî van riyan derbas dibe. Divê baş bê zanîn ku tîkçûna berxwedanê girtîyên azadiyê, tîkçûna me hemûyan e; jî bo bi her awayî mudaxalekirin iro jî xwe dereng e, lê wê sibehê hîn dereng be.

GÜN GÜÇLERİ BİRLEŞTİRME GÜNÜDÜR

● B. TİRÊJ

PKK Genel Sekreteri Abdullah Öcalan'ın tek taraflı ateşkes ilanı ve PSK Genel Sekreteri Kemal Burkay ile ortak olarak yayınlanan protokol, gerek Kürt ve gerekse Türk basınında çok konuşulan ve tartışılan konuların başında geliyor.

Bu konu, diğer tüm Kürt yurtseverleri gibi, beni de bu konudaki gelişmelerle ilgili görüş belirtmeye zorladı. Tarafların gerek yazılı ve gerekse sözlü demeçlerine bakıldığında çok önemli konulara değindiklerini görüyoruz.

Bundan Kürtlerin birliği ve Kürt örgütlerinin bundan sonra sorunları karşılıklı diyalog temelinde haletmeleri, Kürt örgütlerinin en kısa zamanda yanyana gelmeyi sağlayacak bir cephe veya buna benzer bir birliği sağlamaları vb. konuları kastediyorum. Yoksa gerek iki örgütün ortak olarak yayınladıkları protokol ve gerek PKK Genel Sekreteri Abdullah Öcalan'ın basın açıklamaları çok çok geri istemler ve sorunu TC'nin devlet sınırları içinde federasyonu nihayi amaç olarak gören perspektife sahiptirler. Bu belirlemelere ve perspektife karşı olmama rağmen, bu yazıda bu konuya değinmeyeceğim. Asıl değinmek istediğim konu ise şudur: Düne kadar haykırarak söyledikimiz ve bütün yayınlarımıza ve kamuoyuna yönelik açıklamalarımıza bakıldığında görülecektir ki birlik olayının ne kadar önemli olduğunu ve birlikte hareket edemesek de, birbirimizi düşman ilan etmememiz gerektiğini hep belirtmişiz. Bu konuda YEKBÜN'un eski ve yeni bildirilerine bakıldığında ne kadar haklı olduğumuz ortaya çıkacaktır.

Bazıları tüm bunları neden anlatıyorsunuz? Madem ki sizler de aynı şeyleri söylüyordunuz o zaman ne istiyorsunuz? gibi sorular sorabilirler. Ben ne istediğimi şimdi kısa olarak açmak istiyorum: Yani dün de söyledik bugün de söylüyoruz; Kürt sorunu gündeme gelince Türkler saçısıyla "solcu"suyla yan yana gelebiliyorlar, hatta dört sömürgeci devlet kendi iç çelişkilerini bir yana bırakıp Kürt sorununda birleşiyorlarsa biz Kürtler neden birleşmeyelim? İstesek de istemesek de tek kurtuluşumuz birlikten geçer. Ama birlikler de belli bir prensibe sahip olmalıdır. Birliği bütün kadrolarımıza ve sempatanlarımıza zorunlu bir gereklilik olarak kavratmalıyız. Yoksa iki insanın ağızından çıkan kelimelere göre bir gün herkes haindir,

başka gün iyidir, dosttur belirlemeleriyle olmaz. Bir şeyleri iddia ederken belli bazı inandırıcı temellere dayandırmak gerekir. Yoksa bazılarını hain veya dost göstermek gibi, kolaycı belirlemelerle bir yerlere varılmaz. Oysa bugüne kadar birbirlerini en çok olumsuz değerlendiren iki örgüt yani PKK ile PSK'nin bu olumsuz tavırlarına hep karşı çıktık. PKK eskiden beri tüm Kürt örgütlerini hain, ajan ve işbirlikçi olarak değerlendirdiyordu. PKK'nin bu tavırlarına hep karşı çıktık. Bunun yanlış olduğunu ve Kürt örgütleri arasındaki çatışmadan her zaman Kürtlerin düşmanlarının sevindiğini belirttik. Belirleme ve düşüncelerimizi en zor günlerde bile savunduk. Örneğin; Güney Kürdistan'daki örgütlere yönelik kırk senelik hain işbirlikçi gibi belirlemelere tüm toplantı ve sohbetlerde karşı çıktık.

PSK de kimi belirlemelerinde "PKK'nin bugün silahlı mücadelesi TC'nin terörüne zemin hazırlıyor"vb. şeyler söylüyordu. Kemal Burkay bir sene önce Bonn'daki bir konferansta yukardaki belirlemeyi yaptı. Biz bu anlayışı da mahkum ettik, ediyorduk. Biz her ne kadar PKK'nin kimi hatalarını eleştirdikse de "terörist" tespitini doğru bulmadık. Her zaman karşı çıktık. PKK diğer Kürt örgütlerine yönelik hain, işbirlikçi vb. belirlemelerine karşı çıkmamıza rağmen yine de "yurtsever bir örgüttür" belirlemesini yaptık. Yarın, öbür gün yine kimilerin kızımasıyla aynı hataları işlememeliyiz.

Ama sonuç olarak dün her yerde savunduğumuz birliğin önemi, bugün geç de olsa kavranmışsa bu durum sevinmemiz gereken bir olaydır. Hatta daha ileri giderek her yurtsever Kürdün savunması gereken bir olaydır.

Temennimiz bu birliklerin eskiden farklı, yani kağıt üzerinde değil, gerçek anlamda ülke temelinde halkın içinde olmalarıdır. Yoksa eski birlikten bir farkı kalmaz. Halkımız bu tür hatalara artık tahammül edemez.

1993 yılı Kürtler için umut barındırıyor. Bu anlamda hep beraber omuz omuza düşmana karşı güçlerimizi birleştirelim. Gün birlik ve beraberlik günüdür. Gün geçmişten ders çıkarıp, geleceğe adım atma günüdür diyorum.

GÜNEY KÜRDİSTANLI PARLAMENTER AYAD NAMIK MACİT'İN ALMANYA TEMASLARI

HAMBURG (Medya Güneşi)- Almanya'da faaliyetlerini sürdüren Hevkar Federasyonu'nun davetlisi olarak Almanya'da bulunan Güney Kürdistan Parlamentosu üyesi Ayad Namik Macit, Alman Parlamentosu'nda temsil edilen partilerin yetkilileri ile bir dizi görüşmeler yaptı.

SPD Dışişleri Sorumlusu Herrn Bulmen, CDU Dışişleri Sorumlusu Johannes Mertens ve GAL (Yeşiller) temsil-

cisi Frau Anna Brund ile görüşen Macit, Güney Kürdistan'daki durum hakkında bilgi verdi. İstemlerini dile getirdi. Görüşmelerde daha önce Almanca hazırlanan raporlar da sunuldu.

Siyasi parti temsilcileri görüşmelerden memnun kaldıklarını, insani yardımlarını artıracaklarını belirttiler. Temsilciler Kürdistan Federe Devleti'ni olumlu baktıyorlardı. Yeşiller temsilcisi Kürtler için kendi kaderini tayin hakkını savunurken

CDU temsilcisi Kürtler üzerindeki ambargonun kaldırılması, eski DDR'ye ait zirai ve diğer teknik makinelerin Kürdistan'a gönderilmesi, bir delegasyon'un Güney Kürdistan'ı ziyaret etmesi gibi konularda çaba sarfedeceklerini belirtti. CDU temsilcisi Türkiye'ye gönderilen yardımlar konusunda çıkardıkları zorluklara da değindi.

Macit'in görüşmelerine Hevkar Federasyonu Başkanı M. Ali Yılmaz da katıldı.

Jİ HİN RONOKBİRÊN TIRK Û KURD BANGEK

Ji ali hin ronokbirên Tirk û Kurd de, ji bo çareserkerina pîrsa Kurdî beyanek çapemeniyê hat kirin. Di beyana çapemeniyê de li ser riyên aşî yê çareserkeriya pîrsa Kurdî tê rawestîn. Di beyanê de dewleta Tirk wekî aliyekî tê hesabandin û di rîya demokrasîyê de daxwaza gavavêtê jê tê kirin: lê Kurd wekî aliyekî nayên hesabandin. Bi gîştî, di beyana çapemeniyê de pîrsa Kurdî wekî pîrseke hundir a Tirkîyê tê dîtin. Di beyanê de li ser rêvebirîya taybetî, cinayetên qissanediyar, bêkarî û koçkirinê tê sekinîn û ewha tê gotin: "Tirkîye bê yî ku pîrsan hewalêyî pêşerojê bike û li çareseriyên demdemî bigere, divê bixwîsarî li ser pîrsê raweste û ji vê astengê rizgar bibe. Ev tiştên ku hata îro hatin jîyan ji nîşan da ku polîtîkayên tîda û zorê çareseriyêkê nayên û ji eş û hêşirbarandinê zêdetirîştîkê nadin gelê me".

"Divê êdî em ji bo ku bikanbin bi ewlekari li pêşeroja xwe binihêrin, bi awayê ku bi civata me dîkeve li ser pîrsa Kurdî rawestîn girheyayî malên mirovî çareseriyek aşî, demokratîk û adil peydeberkin.

Di beyanê de li ser şerawestandinê PKK'ê jî tê sekinandin û ev tişt wekî fersendeke dîrokî tîn nîrxandin. Bi tevayî di beyana çapemeniyê de, pîrsa Kurdî wekî pîrseke hundir a

Tirkîyê tê dîtin.

Kesên ku belavoka çapemeniyê îmze kirne ev in:

Aziz Nesin, Akın Birdal, Ali Yaşar, Adalat Ağaogulu, Prof. Dr. Atilla Ansal, Prof. Dr. Ayla Gürsoy, Prof. Dr. Asaf Savaş Akat, Ali Buluç, Prof. Dr. Bülent Tanöer, Prof. Dr. Burhan Senatalar, Prof. Dr. Berna Moran Canip Yıldırım, Prof. Dr. Çoşkun Özdemir, Çağatay Anadol, Demirbaş Ceyhan, Enver Aytakin, Enver Sezgin, Fikret Toksöz, Fadil Kocagöz, Feridun Yazar, Prof. Dr. Gencay Gürsoy, Hale Soygazi, Hüseyin Ergün, Hüsnü Okçuoğlu, Prof. Dr. İihan Tekeli, Prof. Dr. Jale Parla, Kemal Nebioğlu, Latife Tekin, Mehmet Ali Aybar, Mehmet Ali Aslan, Doç. Dr. Murat Belge, Doç. Dr. Mete Tunçay, Mahmut Tali Öngören, Metin Dîtin, Mehmet Ural, Mumtazer Türköne, Medet Serhat, Prof. Dr. Metih Özbek, Prof. Dr. Mine Urgan, Nurettin Karacadağ, Nabi Yağcı, Orhan Pamuk, Onat Kutlar, Oral Çalışlar, Orhan Aydın, Orhan Taylan, Ömer uluç, Rıcaî İskenderoğlu, Saim Bugay, Selim Öçer, Prof. Dr. Sadun Aren, Selahattin Hilav, Prof. Dr. Şahika Yüksel, Şeref Yıldız, Tahsin Ekinci, Tan Oral, Tarık Ziya Ekinci, Prof. Dr. Tatyana Moran, Turgut Kazan, Yavuz Önen, Yaşar Kemal, Zülfü Dicleli.

RAPORA NEWROZÊ YA GRUBA NETEWÎ Û DEMOKRATİK A JINAN

Navenda Nûçeyan- Gruba Nete-wî û Demokratîk a Jinan li ser bûyerên Newroza 1993'an raporek çavdêriyê belav kir. Çend jinên ku di grûbê de cih dîstînin, di 18'e Adarê de di "Platforma Kovaran a Heyeta çavdêriyê a Kurdistanê"de ciyê xwe standin. Di rapora çavdêriyê de li ser bûyerên Batmanê û Edenê tê rawestîn. Di raporê de ji bûyerên Batmanê ewha tê qal kirin: "Berevajiyê beyanên berpîrsiyarên dewletê yê wêkî" Wê gel li Batmanê 27 kes hatine girtin û ji van kesan tu xeber nehatiye standin. Di pîrozkirinê Newrozê yê ku di 20'ê Adarê de dest pêkirin de bi sedan mirov hatin girtin. Hêzên dewletê bi çavtirsandî û tehdîtê xwestin ku gel li Newroza xwe xwedî dernekeve."

Di raporê de li ser pîrozkirina Newrozê ya li Edenê jî tê rawestîn û di beyanê de ewha tê gotin:

"Gel, bi armanca pîrozkirina Newrozê bîyê, ku slogan bavêje û marşan bixwîne, ber bi kolanan meşiyar. Di vê navê de hêzên dewletê bi çek û bi panzeran êrîşî gel kirin. Bombayên hêşirbarandinê jî hatin bikaranîn. Piştî êrîşê mirov ber bi malên xwe belav bûn; lê hêzên dewletê bi çekan berî wan dan... Piştî van êrîşan xortek jê 17 salî, du kes mirin. Ji bilî viya du jinên hamîle jî, ji ber lîxistinê zarûk ji ber wan çûn. Di êrîşê de nêzikî 300 seki birîndar bûn.

Di dawîya raporê de ewha tê gotin: "Heta ku netewa Kurd rizgar bibe, wê li hember her nû êrîşan tekoşîna xwe ya meşrû û mafdar bidomîne. Dê jinên Kurd jî di nav vê tekoşîna mafdar de ciyê xwe bistînin û rîya ku diçe rizgariya xwe vebikin."

Bulgaristan'da Newroz:

HER ŞEY BİRLİK İÇİN! HER ŞEY KURTULUŞ İÇİN!

SOFYA (Medya Güneşi) - Kürt Ulusal Bayramı Newroz her yıl olduğu gibi bu yıl da Bulgaristan'ın başkenti Sofya'da coşkuyla kutlandı. Kürt Kültür Klübü tarafından düzenlenen Newroz kutlamasına 300'ü aşkın Kürt ve Bulgar katıldı. Newroz kutlamasına YEKBÜN (Kürdistan Birleşik Halk Partisi) tarafından davet edilen Bulgar politikacısı Rumen Vodiniçarov genel olarak Kürtler ve Kürtlerin birlik zorunluluğu üstüne bir konuşma yaptı.

Vodiniçarov; "Ya birlik olup sorunlarınızı hal edeceksiniz ya da bizler (Bulgarlar) gbi büyük borchük çözümsüzlük içinde kıvrıncaksınız" dedi. YEKBÜN'un diğer davetlisi Transnational Radikal Parti Bulgaristan Seksiyonu Başkanı İtalyan Bozeli Mikele'de bir konuşma yaptı. Konuşmacıların ardından Medya Güneşi Genel Yayın Yönetmeni Osman AYTAR ve Sahibi Cemal ÖZÇELİK'in cezaevinden Kürt Kültür Klübü'ne yolladıkları kutlama mesajı okundu.

Kardeşlik, birlik ve beraberlik içinde geçen kutlamalara sabahın geç saatlerinde kadar devam edildi.

"Türkiye'nin Sesi" Bulgaristan'da Neyin Peşinde?

Genco HASANAN

SOFYA- Geçen Ağustos ayının sonlarında Bulgar gazetesi Noşten Trud'a (Gece Emeği) gözatan Kürtler hiç akla gelmedik bir süprizle karşılaştılar.

Gazetenin o günkü sayısında Kürtlerle ilgili bir haber yer alıyordu: "Üçbin Kürt teröristi Bulgaristan'da etkinlik gösterdi." Habere kaynak olarak da SDS (Demokratik Güçler Birliği) milletvekili Saşo STOYANOV gösteriliyordu. Bu haber Kürt çevrelerin dışında bir tepki görmedi. Daha sonraki günlerde bu kez 24 Çasa (24 Saat) adlı bir başka günlük gazete, "Havalimanı Müdürü Kürtlerin kurbanı oldu" manşeti ile Kürtleri bir kez daha güncelleştiriyordu. Söz konusu haber yasa dışı belgelerle Avrupa'ya iltica için Sofya Havalimanı'ndan çıkış yapmak isteyen Kürtlerin işi Havalimanı Müdürü'nün görevden alınmasına vardıklarını yazıyordu. Oysa daha sonra Kürtler tarafından yapılan araştırmada söz konusu Havalimanı Müdürü'nün, havalimanı kassasından zimmetine geçirdiği paralar için görevden alındığı gerçeği öğreniliyordu.

Herşeyin bittiğinin sanıldığı bir anda yeni gelişen bir olay Bulgaristan'daki Kürtlerin sabrını taşıran son damla oldu. Türkiye'nin Sesi Radyosu'nun 12 Şubat 1993'deki Haber Bülteni Saşo STOYANOV'u kaynak göstererek 1984-85 yılları arasında MIT ve Bulgaristanlı Türk teröristlerinin ortaklaşa yaptıkları bombalama ve saldırı eylemlerinin "bilinen" in aksine Bulgaristan İstihbarat Örgütü (DS) ve "Kürt terör örgütleri" tarafından yapıldığını açıklıyordu. Eylemlerinin amacınınsa Bulgaristandaki Türk azınlığa karşı yürütülen asimilasyon kampanyasında Bulgar halkının desteğinin kazanılması amacının güdüldüğü ilave ediliyordu. Tüm bunların yanı sıra ne Türkiye'nin Sesi, ne de Saşo STOYANOV, şu hayalet gibi dolaşan Kürt "terör" örgütleriyle ilgili belgeler konusunda tek kelime etmiyorlardı.

Gerek Ağustos ayında Noşten Trud, gerekse Türkiye'nin Sesi'nde yer alan haberlerin kaynakları "doğrudan" Bulgaristan Büyük Hal Meclisi'nde Todor JIVKOV yönetimi sırasında meydana gelmiş terör olaylarını araştırmakla yükümlü Araştırma Komisyonu'na dayanıyordu. Komisyon parlamentoda temsil edilen SDS (Demokratik Güçler Birliği) ve DPS (Hak ve Özgürlükler Hareketi-Bulgar Türklerinin siyasi örgütü) adlı siyasal örgütlerden oluşuyor. Araştırma Komisyonu'nun başkanı ise Türk devletine "sevgi" ve "saygı"yla Parlamento'da "ün" yapmış olan SAŞO STOYANOV.

Türkiye'nin Sesi Radyosu'nun haberi, olayları yakından izleyen Kürt yurtseverlerine sistemli bir provakasyonu deşifre etme kararı aldırdı.

Kürt İnsan Haklarını Savunma Hazırlık Komitesi üyelerinden Kürt Sosyologu Jar SILAV ve Dr. Kawa AZIZI provakasyonu aydınlatmak amacıyla eski SDS parlamenterleri ve Helsinki Gözlem Komitesi Başkanı Rumen VODINIÇAROV ile birlikte 19 Şubat 1993 tarihinde bir basın toplantısı düzenlediler. Basın toplantısı beklenenin üstünde ilgi gördü. Jar SILAV, Bulgaristan'daki Kürt toplumu adına hazırladığı "Bir Kez daha, Kürtlerden Politikada Ahlakla 'Saf' Bir Çağrı

ya da Kim Gerçek Terörist?" başlıklı bir bildirisini basına açıkladı. Basın bildirisinde şu görüşlere yer verildi:

"Kürtler uzun dönem dünyanın bloklaşan stratejik çıkarları arasında sıkışmışlardı. Kürtler süper güçlerin hamiyetini ve adaletin zafer kazanmasını umutla bekle-diler. Ne yazık ki beyhude bekleyişlerin ardından sayısız trajediye kurban oldu-lar..."

"Dünya köklü bir değişikliğe uğradı, Berlin Duvarı yıkıldı, Çekler ve Slovaklar barış içinde, uygarca ayrıldılar, ulusal azınlıkların hakları tanındı. Futurologlar iki bin yılına kadar dünya devletlerinin sayısının üçyüze ulaşacağını öngörüyorlar. Kürt halkı yıllar boyu böylesi bir anı bekliyordu ama ne yazık ki yeniden büyük bir trajediye kurban oldu. Kanlı Saddam kini-ni Kürt halkı üzerine döktü. İran Devleti peşpeşe İKDP liderlerinden Dr. A. Kasımlı ve Dr. Şerefkendi ve arkadaşlarını katletti..."

"Bütün bu değişikliklerden sonra TC Kürt sorununu çözme yanlısı bir imaj

"Biz Kürtler ulusal bir mücadele yürütüyoruz ve bütün demokratik güçlerin anlayış ve dayanışmasını arıyoruz. Bulgarlara gelince, onlara büyük bir sempatiyle bakıyoruz, çünkü onların geçmişleri bizim bugünümüzü çağırıştırıyor ve manevi bağlarımız olduğunu hissediyoruz. Biz Kürtler, hükümeti ne olursa olsun Bulgar halkıyla bağ kurma yollarını arayacağız. Bu her zaman olduğu gibi bugün de geçerlidir... Bir bütün olarak bir halkı ve onun ulusal mücadelesini lekelemeyi amaçlamak, benzeri suçlama ve manipulasyonlar Türk devletinin stratejik yönelişlerinden bağımsız olarak düşünülemez..."

yarattı. Türkiye, uluslararası kamuoyunun Kürtlerin durumunu yakından izlediğini biliyor. Kürtler, TC'nin sürekli "demokrasiye geçiş", Tanzimattan bu yana ise, "Avrupalılaştırma"larına alışmışlardır. Türkiye'de herşey yapmacık, formel ve etiketseldir; sıklıkla rastlanılan askeri darbeler, gelişen İslam fundamantalizmi, zor ve terör bunun göstergeleridir.

Dikkatlerinizi şu önemli noktaya çekmek isterim ki; Türkiye'de Kürt sorunu çözülmeden demokrasinin mümkün olmayacağı görüldü, demokrasiz bir Türkiye de komşuları için potansiyel bir tehlike durumundadır."

Jar Silav TC'nin Kürdistan'daki devlet terörünü uluslararası insan hakları örgütlerinin belgeleri ile açıklayarak şöyle devam etti: "Kim, neden, bizden ulusal olarak kendimizi koruma hakkımızı elimizden almak istiyor? Neden bu doğal hak, terörizm ile lekelensin? Peşpeşe yıkılan sınırlar, 'ulusal beraberlikler' bize geldiğinde, neden zorla 'dokunulmaz' ve 'kutsal' ilan edilsin?"

"Türkler geçmişte Bulgar direnişçilerine, Ermenilere, Yunanlılara ve benzerlerine 'eşkiya' diyorlardı, Kürtlere layık görülen 'terörist' kelimesi geçmişteki 'eşkiya' kelimesinin modernize edilmiş şeklidir..."

"Kürtlerin ne İslamın 'yeniden şahlanması'nda ne de 'Büyük Türkiye'nin

70 milyonluk nüfusunda hiç bir yararları yoktur. Kürt halkı ulusal kimliğini ve çağdaş demokratik değerleri yaratmaya yönelmiştir. Kürtlerin yeni bir kapana düşmek istememeleri terörizm değil; bu, despotik bölgenin kara talihini değiştirmek için bir şanstır. Herşeye rağmen bu despotik bölgede özgür irademizi ifade etmeye çalışacağız, bu doğal hakkımızdır, zira aksi takdirde bu despotik devletlerin elinde ruhsuz, amorf kitleler haline geleceğimizi biliyoruz.

"Bizleri terörist olarak dünyaya lanse etmeye çalışanların, İstanbul sokaklarından yükselen, dün 'Ordumuz haydi Sofya'ya', bugün 'Haydi Belgrad'a' histerik yayılmacı çığlıklarını duymasını isteriz..."

"Bu nasıl bir mantık ki zamanın Başbakanı Mesut Yılmaz, Bulgaristan Türklerinin örgütü olan DPS'nin (Hak ve Özgürlükler Hareketi) Bulgaristan seçimlerine girmesine dair Bulgar Hükümeti'ne veto gönderdiği eşzamanda Türkiye'de Kürtler arasında seçmeni güçlü olan HEP seçimlere sokurulmadı..."

"Yeni oluşan Müslümün-Türki devletleri ilk taniyan, destekleyen, onlar için gökkubbeyi başkalarının başına yıkmaya çalışan aynı Türkiye'nin, Güney Kürdistan'da büyük trajedi sonrası, özgür, demokratik seçimler sonucunda oluşan demokratik Kürt Paramentosu'nu ve Kürt Federe Hükümeti'ni ortadan kaldırmak için binbir şark kurnazlığı içinde olması, TC'nin içinde bulunduğu paradoksun, ahlaki çöküntünün ve tipik Türk riyakarlı-

bugün de geçerlidir..."

"Bir bütün olarak bir halkı ve onun ulusal mücadelesini lekelemeyi amaçlamak, benzeri suçlama ve manipulasyonlar Türk devletinin stratejik yönelişlerinden bağımsız olarak düşünülemez..."

"Her ulusun kötü insanları vardı. Biz 30 milyonluk bir ulusuz. Hatta Turgut Özal, Hikmet Çetin, hesaplarına geldiğinde Kürt olduklarını söylüyorlar. Ancak, bir bütün olarak bir halka, üstelik, mazlum Kürt halkına hiç kimsenin kirli etiketler takmaya hakkı yoktur..."

"Kardeş Bulgar halkını duyarlı ve temkinli olmaya davet ediyor, dürüst insanları, Kürtlere düşman devletlerin gizil istihbarat ağlarının kirli planlarına düşmemeye çağırıyoruz..."

Basın bildirisinin okunmasından sonra gazetecilerin sorularının cevaplandırılmasına geçildi. Ruman Vodiniçarov, BTA (Bulgaristan Haber Ajansı) adına gelen bir gazetecinin Kürtler hakkındaki belgelerin gerçekliği konusunda Saşo Stoyanov ile yüzleşmeye hazır olup olmadığını sorması üzerine, Vodiniçarov böyle bir yüzleşmeye hazır olduğunu, iddia edilen karalamaların hiçbir belgeye dayanmadığını belirterek zaten Stoyanov'un kriminal bir geçmişi olduğuna değindi. Olaya örnek olarak da T. Jivkov döneminde Komsomol'da çalıştığı yıllarda Stoyanov'un adının Komsomol'daki yolsuzluklara karıştığını hatırlattı. Kürtlerle ilgili sözden başka hiçbir belgenin ortada olmaması tüm basın mensuplarının dikkatlerini çekti. Bulgaristan Sosyalist Partisi'nin günlük yayın organı olan Duma'dan (Söz) gelen bir gazetecide, "anlaşılan 'bizim' adam kendine verilen görevi gerektirdiği gibi yerine getirmiş diyerek olay hakkındaki kanısını belirtti. Basın toplantısında hazır bulunan ve araştırma alanlarından biri de Bulgaristan'daki terör olayları olan Bayan gazeteci-yazar Paunka Goçeva da terör olaylarıyla ilgili daha önce yazmış olduğu "DPS'nin iç yüzü" adlı kitabı ve söz konusu terör eylemlerini yapan Türk teröristlerinin kimliklerini ve adli makamların konuyla ilgili belgelerini basına gösterdi. Duma temsilcisi Dr. Kawa Azizi'ye Kürt İnsan Haklarını Savunma Komitesi'yle ilgili soru yöneltti. Dr. Azizi, Kürt sorununun sadece politik bir sorun değil, en azından bir insani sorun olduğunu söyleyerek böyle bir örgütü kurma ihtiyacının doğduğunu söyledi. Örgütün oluşumu konusunda ise ortak insani kaygıları olan herkese açık olacağını belirtti. Bu sırada Jar Silav'ın "Eğer isterlerse DPS'liler (Hak ve Özgürlükler Hareketi- Bulgaristan'daki Türklerin örgütü) de komitemizde yer alabilirler" espirisi salonda uzun gülmelere neden oldu. Jar Silav ayrıca Kürt basını üstündeki devlet terörüne de değinerek Bulgar basınına Osman Aytar ve Medya Güneşi ile dayanışmaya çağırdı.

Provakasyon ve karalama girişimlerinin Kürtler tarafından açığa çıkarılması ertesi gün Bulgaristan'ın yüksek tirajlı günlük gazetelerinden Duma, Standart ve 24 Çasa'da haber olarak yek aldı. Bulgar Televizyonu'nun da basın toplantısında bulunduğu halde konuyu haber olarak vermemesi Rumem Vodiniçarov tarafından bir açık hava toplantısında eleştirildi. Vodiniçarov Bulgar TV'sinden Kürtlere konulan haber ambargosunun kaldırılmasını istedi. Basın konferansı ayrıca Radio Ekspres adlı özel bir radyodan geniş şekilde dinleyicilere duyuruldu.

Kürtlerin hazırladığı basın konferansının basında yer almasından bir sonraki gün Standart adlı günlük gazetenin bir başka konu ile ilgili konusunda kör-sağır tavrı takınması dikkat çekti.

ğının sabit bir örneğidir..."

"Gerçek demokratlar, dürüst insanlar bizim doğal varolma duygularımıza, ulusal uyanışımıza sempatiyle bakıyorlar. Avrupa Topluluğu'na girmeyi hayal eden Türkiye bundan rahatsız oluyor. Şimdilik Avrupa Türkiye'yi kabul etme yanlısı olmadığı için, O, AT'ye Sofya, Bosna, Tiran, Sarayev, Kosova kapılarından girmeye çalışıyor.

"Kürt sorunu Türkiye'nin AT'ye girmesinin, entegrasyonu ve yayılmasının bir dalga kırıcısı olmasından dolayı onu "terör" damgasıyla elemeyi düşünüyor..."

"Olof Palme'nin öldürülmesi de Kürtler tarafından örgütlenmiş denildi. Elbette, Kürtlerin bu olayla hiç bir bağlarının olmadığı ortaya çıktı. İsveç Dışişleri Bakanı Sten Anderson; 'Biz Kürtlerin başkalarının suçlarına kurban olmalarına izin vermeyeceğiz... Kürt davasını destekledik ve desteklemeye devam edeceğiz' diyerek ahlaki cesaretini gösterdi..."

"Biz Kürtler ulusal bir mücadele yürütüyoruz ve bütün demokratik güçlerin anlayış ve dayanışmasını arıyoruz. Bulgarlara gelince, onlara büyük bir sempatiyle bakıyoruz, çünkü onların geçmişleri bizim bugünümüzü çağırıştırıyor ve manevi bağlarımız olduğunu hissediyoruz. Biz Kürtler, hükümeti ne olursa olsun, Bulgar halkıyla bağ kurma yollarını arayacağız. Bu her zaman olduğu gibi

19 Mart 1993 tarihinde, PSK Genel Sekreteri Kemal Burkey ile PKK Genel Sekreteri Abdullah Öcalan arasında imzalanan bir protokol kamuoyuna açıklandı. Protokol, ilk bölümü, iki örgüt arasında genel olarak Kürdistan ulusal demokratik hareketinin ilişkilerini ilgilendiren 3 madde ile yine iki örgütün TC devletine yönelik acil istemlerini yansıtan ikinci bir bölümden oluşmaktadır.

Protokolün muhtevasına geçmeden önce belirtmek gerekir ki, böyle bir protokolün, özellikle de Kuzey Kürdistan'da faaliyet gösteren Kürdistanlı örgütlerden hem siyasal hedefleri açısından hem de çalışma tarzları açısından iki uç noktada bulunan iki taraf arasında, ulusal demokratik kamuoyunda böyle bir davranışın ön koşullarının hemen hemen hiç bir ciddi belirtileri olmadan ve de Abdullah Öcalan'ın tek taraflı "ateşkes" ilanından iki gün sonraya "rastlayarak" imzalanmış olmasının şaşkınlık ve hayret yarattığını belirtmek sanıyorum bir abartma olmayacak. Elbette ki sözkonusu "şaşkınlık ve hayret", protokolün, özellikle de son yıllarda gerekliliği ve özlemi daha da belirginleşen ulusal demokratik güçlerin birarada bulunabilmelerinin koşullarına hizmet etmesi anlamında, kuşkuyla da olsa bir "iyimserliği ve sevinci" de içermektedir.

Kuşkusuz, belirttiğim bu ilk tepkiler gerek protokolün muhtevası, gerek tarafları ve gerekse son 15 yıllık siyasal mücadele tarihimize dolaysız ilgili tepkilerdir ve bu nedenle de sözkonusu tepkilerin nedenlerini bu üç konuya açıklık getirerek tesbit etmek mümkündür ve gereklidir de.

Protokolün iki bölümden oluşan muhtevasının yukarıda belirttiğim tepkilere neden olan asıl yanı 3 maddeden oluşan ilk bölümdür. 9 maddelik ikinci bölümü ise, ulusal demokratik hareketin tek tek ya da birlikte öteden beri gündeme getirdiği ve "demokratikleşme için acil istemler paketi" olarak adlandırılabilir istemlerden oluşmaktadır. Bu nedenle de, protokolün ikinci bölümünü bu yazının kapsamı dışında tutmaktayım.

Protokolün ilk bölümünün birinci maddesinde şöyle denmektedir. "Kürdistan'ın aynı ve değişik parçalarından yurtsever örgütler birbirlerinin varlığına saygı göstermeli, aralarında var olan veya olabilecek sorunları diyalog yoluyla ve barışçı yöntemlerle çözmelidirler. Yurtsever örgütler arasında şiddete başvurulmamalı, tartışmalarda düşmanca ve saldırgan bir dil kullanılmamalı." Açık ki, daha işin başında olan, tarihi ve bir geçmişi olmayan bir hareket açısından yukarıda yazılı sözlere hiçbir sağduyulu insanın, ülkesinin kurtuluşu için yola çıkmış yurtseverlerin karşı çıkabileceği, kuşkuyla bakabileceği herhangi bir kelime yoktur. Ancak, Kürdistan ulusal demokratik hareketinin bir tarihi vardır. Sözkonusu maddeyi protokolün ilk maddesi olarak kaleme alan örgütlerin genel sekreterlerinin bir tarihi vardır. Tek tek yurtsever insan-

PSK-PKK PROTOKOLÜ

Sorular ve Sorunlar

● Vildan TANRIKULU

ların bu tarihten haberleri ve aldıkları pay vardır. İşte bu nedenlerden dolayı da, bu maddede yazılanları bu tarih süzgecinden geçirerek değerlendirmek gerekiyor. Bu gereklilik bu maddenin, pratik anlamının anlaşılabilmesinin önkoşuludur, yaşam bulmasının önkoşuludur. Çünkü, tarih bugündür; tarih, deneyimleri ile gelecektir.

Protokolün yukarıda aktarılan ilk maddesi, aynı zamanda varolan bir sorunun da ifadesi ve itirafıdır. İfade edilen ve aynı zamanda itiraf edilen sorun, "yurtsever örgütler birbirlerinin varlığına saygı" göstermemişlerdir ve "aralarında varolan veya varolabilecek sorunları diyalog yoluyla ve barışçı yöntemlerle" çözmemişlerdir. Belirtilen bu ifade ve itirafın temel muhattapları kimlerdir? Kendisi dışındaki örgütlerin varlığına tahammül

rın ne olduğunu belirtmek ve bilmektir.

"İster sömürgecilerin ve uşakları feodal-kompradorların olsun, ister şu veya bu vesile ile onları destekleyen sosyal-şoven, burjuva ve küçük burjuva reformistlerin olsun, devrimciler ve devrimci mücadeleye yönelen saldırganlarına karşı, şimdiye kadar olduğu gibi bundan böyle de amansız bir mücadele sürdürülecektir. Görüldüğü gibi bu gerici güçlerin herhangi birine karşı mücadelede ihmalklik, önemli bir aksaklık veya gerilemeyi beraberinde getirecektir... Diğer yandan, sömürgecilerin, feodal kompradorların, burjuva ve küçük burjuva reformistleri ile sosyal-şovenleri devrimci mücadeleye karşı pek çok taktiği kullanacakları hatırd tutularak bu gerici güçlere karşı her türlü mücadele biçimleri (ideolojik-politik vb.) kulla-

Bu sorunun bir diğer yanı da, iki genel sekreterin de ilk iki maddede ortaya koydukları "niyet"lerine rağmen daha diğer Kürdistanlı örgütler ile "ortak bir cephe" için protokol dışında herhangi bir pratik adımları yok iken, -belki de böyle bir protokolün muhtevası konusunda kendi karar organlarına danışma fırsatı bile bulamadan- hem kendilerini hem de "ortak bir cephe"nin siyasal hedefini alelacele "bağlamış" olmalarıdır. Bu ise, "ortak bir cephe" konusundaki niyetlerinin ciddiyeti konusunda çok açık bir soru işaretinin somutlaştırmasa bile, en azından politik duyarsızlığın ifadesi olmak durumundadır.

edemeyenler kimlerdir? Bu tahammülsüzlüğü düşünsel olarak teori düzeyine yükselterek herkesi bir çırpıda hain, uşak işbirlikçi ilan eden kimlerdir? Teori düzeyine yükseltilen bu düşünsel tahammülsüzlüğü pratikte sistematik olarak fiziki imha biçiminde yürütmeye çabalamış olanlar kimlerdir? Bu sorulara verilebilecek ve de verilmesi gereken cevaplar, protokolün ilk maddesinde ifade ve itiraf edilen sorunların çözümünde gerçek ve kalıcı sonuçlar çıkarabilir. Açık ki bu soruların cevapları, Kuzey Kürdistan ulusal demokratik hareketinin son 15 yıllık tarihini izlemiş ya da bizzat yaşamış olan Kürdistanlı yurtseverler açısından bilinmektedir. Güneş balçıkla sivanmıyor. PKK ve Genel Sekreteri A. Öcalan'ın bu konuya ilişkin görüşlerini birlikte okuyalım.

Bu arada vurgulamak istiyorum ki, dün söylenen ve yapılanları hatırlama ve hatırlatmaktan amacım, düne takılıp kalmak değil, sadece doğruları yapmak istiyorsak, yanlışla-

nılmalıdır" (Doğru Yolu Kavrayalım, 1.11.1978, s.20).

"Yanınıza, saflarınıza ve bazan da palyaço misali gecelerinize bir avuç uşak Kürt almış olmanız bu gerçeği değiştirir mi? Aksine siz, ne zaman bu yöneme başvurursanız, bu, Kürdistan üzerindeki çatışmanın çok şiddetli olduğu gerçeğini ortaya koymuştur. Bu gerçek günümüzde çok daha çarpıcı bir biçimde böyledir. Sizler bu konuda son derece tecrübeli bir güç olarak, günümüzdeki Pêşeng, TKSP vb. odakların nasıl dışınıza göre uşaklar olduklarını, tarihteki İdris-i Bitlisileri, size hiç aratmayacaklarını çok iyi bilmektesiniz" (A. Öcalan, Seçme Yazılar, Cilt 2, s. 153, Aralık 1986).

"Örneğin bir Kürt katılımı, PKK'sız veya PKK'yı karşısına alması durumunda nefes bile alamaz. PKK'yı karşısına alırsa yerle bir olur.."

"Tekrar tekrar uyarıyorum. "Bu gafiller kendi tutumlarına bu şekilde devam ederlerse, kesinlikle beklemedikleri bir biçimde kendi son-

larını getirirler. Tuhafımıza giden de bu şekilde bir serserileşme olayıdır. Her şey kanla yaratılırken, her şey acımasız işkence altında kurtarılmaya çalışılırken, bu bayların buna çok ucuza konmaları kabul edilemez. Kürtlerin önder olduklarını söyleyerek milyonları cebe indiriyorlar. Bunlara ya çok ah-laksız, ya çok çılgınlaşmış ya da delirmiş demek gerekiyor. Ne olurlarsa olsunlar bunların yerle bir edilmesi gerekiyor....

"İşte, Özgürlük Yolu mu dileyim, Barzani-Talabani yolu mu diyelim ve böyleleri çoktur. Ateş altında iken 'demokrasi ne iyisin, ne dostsun, ne güzelsin' diyorlar. Artık bunlara ne diyelim? Gafil mi diyelim, hain mi diyelim?...

"Bildiğiniz gibi, zindanda her şeye 'evet' dediler... Dağlarda aç susuz yaşadık ve bugünlere geldik. Oysa onlar Avrupa'da süper yaşadılar... Bunun için öfkeniz neden büyük değil? Neden siyasete dönüşmüyor? Bu ihanet değil mi? Güney Kürdistan parçasında bu yapıldı. Ve biliniyor kaçtılar. Şimdi düşman eliyle saldırmak için geldiler. Sözümüne Kürt Partisi değil mi bunlar? Güya Kürt gerçeğini kabul ediyorlar. Düşman eliyle böyle oyunlar kurulmak isteniyor. Türk egemenleri dokuz yıl önce ne yaptıysa bu gafil ve hainler sayesinde yaptı, o sahtekarlar sayesinde yaptı" (A. Öcalan, Serxwebûn Eylül 1992, s.16-17).

Protokolün ilk bölümünün ilk maddesine ilişkin yukarıya aktardıklarım yeterli bir perspektif vermektedir.

Protokolün ilk bölümünün ikinci maddesinde ise şu görüşler yer almaktadır: "PSK ve PKK Kuzey Kürdistan yurtsever örgütleri arasında ilişkilerin iyileştirilmesi, işbirliği ve dayanışmanın geliştirilmesi ve giderek ortak bir cephenin oluşturulması için çaba göstereceklerdir.

"İki parti bu amaçla yakın bir zamanda tüm yurtsever örgütleri ortak bir toplantıya çağıracaklardır."

Yine, birinci maddeye ilişkin söylenenler genel anlamı ile bu madde için de geçerlidir. Kürdistan'da, hâlâ Kürt halkı ulus olarak siyasal iktidar olma hedefine ulaşabilmenin önkoşulu olarak "ulusal bir birlik platformu" (cephe-otorite vb.) yaratılabileceği değildir. Ve böyle bir platformun yaratılmasının zorunluluğunun ne kadar önemli olduğuna ilişkin başka bir şey söyleme gereği duymuyorum. Çünkü bu gereklilik toplumumuzun tüm ulusal kesimleri tarafından bilinen ve özlenen bir istemdir.

PKK, 1981'de yayınlanan siyasal programının siyasal hedefler bölümünün ilk maddesinde "bir ulusal cephenin" gereğinden söz etmektedir. PKK dışında, Kuzey Kürdistan'da faaliyet gösteren tüm siyasal örgütler, gerek program düzeyinde, gerekse bazı örgütler dahi 70'li yılların sonlarından başlamak üzere UDG, HEV-KARİ, TEVGER örneklerinde görüldüğü gibi -başarı ya da başarısızlıkları bir yana- pratik adımlar da atmışlardır, bu düşünce ve davranışları

bugüne kadar da devam etmektedir.

Ancak, PKK kendi parti programında yer alan "ulusal cephe" söylemini 80'li yıllardaki siyasal mücadele pratiğinden çıkarmıştır. 1985 yılında, kendi başına ilan ettiği ve PKK'nın bir "kitle örgütü" olmasından öte bir fonksiyon yüklenmemiş olan ERNK (Eniya Rizgariya Neteweya Kurdistan) ile de, bu tutumuna pratik bir kimlik kazandırmıştır. Bu konuya ilişkin PKK'nın pratik davranışlarının yani cephe sorununu parti çalışmasının kitle örgütlenmesinin aracı olarak gören anlayışının düşünsel temellerini "PKK MK'nın PKK 2. Kongresi'ne sunduğu Çalışma Raporu"nda ve yine A. Öcalan'ın "Seçme Yazılar Cilt 1, s.180-211"de okuyabilmek mümkün. Ben sadece arabaşlıklardan birini aktarmakla yetiniyorum. "ERNK, Bağımsızlık mücadelesinde her türlü işbirlikçi, reformist akımları teşhir ve tecrit edecektir" (age. s.200). Bu durum bugün de devam etmektedir. Bir yandan, ulusal bir cephenin (diğer siyasal örgütlerle birlikte) gerekliliğinden söz edip, diğer yandan hiç bir şey olmamış gibi ERNK ismi ile bir "cephe"ye "önderlik" etmek, sözkonusu protokolün bu maddesindeki düşüncenin tutarlılığı, ciddiyeti ve samimiyetinin boyutlarını göstermeye yetmektedir. Sorunun ciddiyeti ve tutarlılığı önemlidir, çünkü ulusal demokratik güçlerin ittifakının bir hukusal ve örgütsel kimliği olarak "ulusal cephe" sorunu öyle herkesin keyfine göre istenildiği zaman kabul edilebilecek, ama zamanı geldiğinde bir kenara bırakılabilecek bir "taktik" sorunu değil, tersine ulusal kurtuluşumuz için olmazsa olmaz bir önkoşul ve dolayısıyla stratejik bir politik sorundur. Abdullah Öcalan'ın gazeteci Rafet Ballı'nın "KDP-PKK" ittifak protokolüne ilişkin sorduğu soruya verdiği cevapta kullandığı "O ciddi bir şey değildi. KDP ittifaktan anlamaz. KDP aşılması gereken bir oluşumdur" (R. Ballı, Kürt Dosyası s. 224 Cem Yayınevi Temmuz 1991 İst.) sözleri, yukarıda söylenenler üzerinde düşünülmesi için yeterli neden oluşturmaktadır. Ayrıca, birinci maddeye ilişkin bizzat A. Öcalan'ın ağzından aktardığım düşüncelerin ve de yaşanmış pratiğin kanıtlandığı gibi, protokole sözü edilen ve de PKK'nın da yer alacağı bir "ulusal cephe"nin oluşumu en başta PKK'nın özellikle de kendi "güç"ünü temel alarak yarattığı tasfiyeci tutum ile engellenmiştir. Protokol sonrası çok atıfta bulunan PSK 3. Kongre Belgeleri'nde de bu konuda şöyle bir yaklaşım sözkonusu. "Halkımızın ve yurtsever güçlerin özlemi olan böylesi bir birliğin oluşması için, yurtsever güçler arasında yeni bir anlayışa gerek var. Ulusal çıkarlar kişisel ve grupsal çıkarların ve tüm öteki kaygıların önüne konmalıdır. Diğer yurtsever örgütleri hasım sayma, onlara karşı şiddete başvurma, kardeş kanı dökme ve doğal eleştiri boyutlarını aşan düşmanca karalama gibi, geçmişte ve bugün yurtsever örgütlerin birliğine ciddi zararlar veren ve ancak düşmana yaranan yöntemler terk edilmelidir. Örgütler arası ilişkiler uygarca olmalıdır"

(PSK 3. Kongre Belgeleri, s. 81, PSK Yayınları, Kasım 1992). Adres açıktır. Umarım ki, PSK 3. Kongre Belgeleri'nde ifade edilen ve PKK'da aranan sözkonusu değişikliği ben izleyememişim, PKK gerçekten PSK 3. Kongre Belgeleri'nde atıfta bulunulan tutumlardan vazgeçmiş olsun. Tüm bu nedenlerden dolayı da "ortak bir cephe"nin oluşturulması için gösterilecek çabalara böyle bir cephenin PKK'yı da kapsayacak bir biçimde oluşturulmaması olmasının bugüne kadarki aslı nedenleri ile başlamak gerekmektedir. Bu gereklilik de atılacak adımın kalıcı ve sonuç alıcı olabilmesi için gözardı edilemeyecek bir koşuldur.

Protokolün ilk bölümünün 3. maddesi ise, Kürdistan ulusal demokratik hareketinin siyasal hedefleri açısından en önemli noktayı oluşturmaktadır. Bu maddede şöyle deniliyor: "...Kürt sorununa adil bir çözüm ancak iki halkın eşitliği temelinde mümkündür. Biz böylesine demokratik bir yapıda iki halkın yanyana, kardeşçe, barış içinde yaşayabileceği görüşündeyiz. Bunun biçimi demokratik federasyondur..."

Kuşkusuz, siyasal taktik açısından, protokolün ilk bölümünün asil muhatabı açısından bunun ne kadar

Eğer, son dönemlerde "siyasal taktik" adına Demirelvari "biz 900 yıldır iç içe girmişiz, Türkiye'den kopamayız" vb. demagoji ifadelerde dile getirilen "eşitlik temelinde birliktelik" hedefini bir yana bırakacak olursak, A. Öcalan'ın "bağımsızlık" sözcüğü dışındaki kavramların siyasal hedef belirtmede kullanılmasından ne kadar ürktüğünü bizzat siyasal pratiği ve belgeleri ile görmemek için Kürdistan siyasal yaşamından bihaber olmak gerekiyor. Doğru Yolu Kavrallım bürosü, PKK Programı ve kongre belegeleri, en azından Ali Fırat'ın Yeni Ülke gazetesinde "Güney Modeli'nin Kuzeye taşınması üzerine söylediklerine göz gezdirmek bu konuda yeterli bir perspektif sunmaktadır.

Bu sorunun bir diğer yanı da, iki genel sekreterin de ilk iki maddede ortaya koydukları "niyet"lerine rağmen daha diğer Kürdistanlı örgütler ile "ortak bir cephe" için protokol dışında herhangi bir pratik adımları yok iken, -belki de böyle bir protokolün muhtevası konusunda kendi karar organlarına danışma fırsatı bile bulamadan- hem kendilerini hem de "ortak bir cephe"nin siyasal hedefini alelacele "bağlamış" olmalarıdır. Bu ise, "ortak bir cephe" konusundaki

muhatabı olabilmemesinin önkoşulu eşit halklar ve taraflar olarak gündemde bulunmamızdır. Sözkonusu şartların olmadığı bir durumda ve özellikle de Kürt halkının örgütlü siyasal potansiyelinin ve mücadele geleneğinin önemli bir bölümünün "bağımsız devlet" ortak paydasında bulunduğu bir dönemde, protokole taraf olan iki parti açısından bu hakkın "bağımsız bir devlet" şeklinde kullanılmak istenmemesinin nedenleri nelerdir sorusunu sormakta geri duramıyorum? Reel politika mı? Niyet gösterisi mi? Siyasal taktik mi? Muhatabı olabilmemesinin nedeni nedir? Bu soruların cevabı sözkonusu siyasal hedefin herşeyden önce Kürdistan ulusal demokratik hareketi ve Kürt halkının meşru siyasal hakları açısından meşruiyetini ve giderek "taktiksel" doğruluğunun ölçülerini saptayabilmek için gereklidir.

Buraya kadar söylenenler, protokole ilişkin soruların ve sorunların boyutlarını göstermeye yetmektedir. Şimdi, Kürdistanlı her yurtsevere düşen görev tüm bunları bir kenara bırakarak, alelacele kaleme alınmış bir protokole ifade edilmiş olan ve politik mücadelede esas olması gereken genel bir tesbiti hareket noktası olarak almak mıdır, yoksa bu genel tesbitin ve dolayısıyla protokolün, yukarıya aktarılanlar çerçevesinde incelenip gerekli sonuçların çıkarılması çabası mıdır? Açık ki, yapılması gereken ikincisidir. Bu son 15 yıllık tarihin tekerrür etmemesi için gereklidir. Bu tutum, protokolün bu maddesinin yarın yeniden bir kenara bırakılması engellenmesi ve bırakıldığı zaman da, böyle bir tutuma girenlerin mahkum edilebilmesi için gereklidir. Bu tutum, Kürdistan'da ulusal demokratik hareketin kalıcı değerler yaratılabilmesi için gereklidir. Kalıcı değerler, ulusal ve toplumsal kurtuluşumuzun temel güvencesi olduğu için gereklidir. Tarihimizin bir bütünlük içinde görülmesi, tarihimizin, tüm yanlış ve doğruları ile, tüm başarı ve başarısızlıkları ile yeni nesillere aktarılabilmesi ve bu yolla mücadelemizde bir sürekliliğin yaratılabilmesi ve kavranabilmesi için gereklidir. Tahrif edilen bilincinin düzeltilmesi için gereklidir.

PKK-PSK protokolünün Kürdistan ulusal demokratik hareketi açısından, Kürt toplumu açısından önemli bir gelişme ve belge olduğundan hiç bir kuşku yok. Ancak sorunun önemi, belirtmeye çalıştığım gibi, her şeyden önce böyle bir protokolün ortaya çıkardığı sorulara ve de sorunlara ciddiyetle yaklaşmadır. Politik mücadele aynı zamanda bir toplumsal değerler sistemi yaratma uğraşısıdır. Ya Demirelvari "dün dündür bugün de bugün" deyip işin içinden çıkacağız ve elbette o zaman da ona uygun sıfatlarla kendimizi adlandırmamız gerekecek. Ya da, toplumu-muzdaki her gelişmeyi -olumlu ya da olumsuz- kendi tarihi ve bugünüyle bir bütünlük içinde değerlendirip çıkaracağımız sonuçları temel alarak ileriye yöneleceğiz. Kalıcı ve sürekli politik değerler yaratabilmenin yolu da budur.

PKK-PSK protokolünün Kürdistan ulusal demokratik hareketi açısından, Kürt toplumu açısından önemli bir gelişme ve belge olduğundan hiç bir kuşku yok. Ancak sorunun önemi, belirtmeye çalıştığım gibi, her şeyden önce böyle bir protokolün ortaya çıkardığı sorulara ve de sorunlara ciddiyetle yaklaşmadır. Politik mücadele aynı zamanda bir toplumsal değerler sistemi yaratma uğraşısıdır. Ya Demirelvari "dün dündür bugün de bugün" deyip işin içinden çıkacağız ve elbette o zaman da ona uygun sıfatlarla kendimizi adlandırmamız gerekecek. Ya da, toplumu-muzdaki her gelişmeyi -olumlu ya da olumsuz- kendi tarihi ve bugünüyle bir bütünlük içinde değerlendirip çıkaracağımız sonuçları temel alarak ileriye yöneleceğiz. Kalıcı ve sürekli politik değerler yaratabilmenin yolu da budur.

iyi düşünülerek kaleme alınmış bir tesbit olduğu üzerine düşünmek gerekmektedir. Diğer yandan PSK açısından da, "federasyon" kavramı, her ne kadar son yıllarda bundan uzaklaşma eğilimi göstermişlerse de (Bak: TEVGER programı) yabancı bir kavram değildir. Ancak PKK ve Genel Sekreteri A. Öcalan için aynı şeyleri söylemek mümkün değil. Yıllardır "bağımsızlık" dışında ülkemizin sadece Kuzey parçası için değil, aynı zamanda kendisini tüm Kürdistan'ın tek ve tartışılmaz sahibi olarak gören garip bir mantığın sonucu olarak, her türlü siyasal hedefleri "uşaklık", "ihamet", "emperyalizmin ve sömürgeciliğin kuklaları" olarak değerlendiren A. Öcalan'ın birden bire böyle bir çözümü gündemleştirmesini nasıl değerlendirmek gerekiyor?

niyetlerinin ciddiyeti konusunda çok açık bir soru işaretinin somutlaştırması bile, en azından politik duyarlılığın ifadesi olmak durumundadır. Öyle görülüyor ki, bu maddede belirtilen siyasal hedef her şeyden önce TC devletine bir niyet gösterisidir. Ancak bu anlamda bile, başta da belirttiğim gibi yapılanın "taktik" olarak doğru olduğunu söyleyebilmek mümkün değil. Çünkü, BM İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi ve AGİK sözleşmelerinde dile getirilen (çok karmaşık olmasına rağmen -özellikle AGİK sözleşmelerinde-) bir ulusun "kendi geleceği ile ilgili serbestçe karar verebilme hakkı"dır ve bu hakkın kullanılabilme olanaklarıdır. Kürt ulusunun da bu hakkını nasıl kullanacağına karar verebilmesi için ve bu kararda Türk halkının bir taraf olarak

Sayın Yargıçlar,

Medya Güneşi gazetesinin 16-31 Ocak 1993 tarihli 22. sayısında yayınlanan "93'te Yeni Atılımlar İçin..." başlıklı yazımla ilgili olarak mahkemeniz savcılarında Yaşar Türk tarafından hazırlanan iddianamede "TC devletinin ülkesi ve milleti ile bölünmez bütünlüğü aleyhine propandada" yaptığım belirtilerek 3713 sayılı "Terörle Mücadele Yasası"nın 8/1. maddesi gereğince cezalandırılmam istenmektedir. Ayrıca gazetenin sahibi ve yazı işleri müdürü hakkında da aynı maddenin 2. fıkrasından dava açılmış bulunuyor.

Öncelikle şunu belirtmek gerekir ki, genel olarak sosyalist ve devrimci basına, özel olarak da gazetemize yönelik toplantı ve dava açma kararlarında görülen peşin hüküm bu davamızda bir kez daha

mektedir. Bu anlayışla varolan gelişmeler esas alınarak egemen devletlerin inkar ve imha politikalarına, bu doğrultudaki çok yönlü siyasi, askeri, diplomatik ve benzeri girişimlerine değinilmektedir.

Hazırlık soruşturmasında da belirttiğim gibi, sözkonusu yazımda dile getirdiğim görüşler suç değil, Kürt ve Kürdistan gerçekliğinin genel bir değerlendirilmesidir. Türkiye'nin de imzaladığı kimi uluslararası anlaşmalara ve insan haklarını temel alan evrensel hukuk kurallarına göre sözüedilen yazımda dile getirdiğim görüşler suç olmak bir yana, vazgeçilmez haklardır; aksini savunmak suçtur.

Sayın Yargıçlar,

Dava konusu olan yazımda da belirttiğim gibi, iflas ettikleri artık geniş çevreler

Osman Aytaç:

"Kürt halkı dünya sahip olduğu tüm h"

Gazetemizin 22. sayısında yayınlanan "93'te Yeni Atılımlar İstanbul DGM tarafından tutuklanıp cezaevine konulan ga 1993 günü çıkarıldığı 3 Nolu DGM"deki ilk duruşmada yaptığı leri savunarak özgür basına yönelik susturma çabalarını eleştirmede başarılı olduğunu vurguladı, Kürt halkının da dünyanın tüm özgürleştirmelerini savunduğunu belirtti. Aytaç'ın savunmasını okuyucularımıza sunuyoruz.

Bu örnekler bile hem yetmiş yıllık inkar politikalarının sefaletini, hem de devlet tarafından işlenen suçların kimi boyutlarını göstermeye yetiyor sanırım. Bu insanlık dışı ve utanç verici politikalarla bugüne gelindi. Ama sonuçta ne oldu? Kürt halkı yok edilemedi, ulusal demokratik mücadelenin önü alınmadı. Kürtler belli dönemler sindirildi ise de, bu uzun sürmedi ve ulusal uyanış egemen güçlerin uykularını kaçırarak boyutlara vardı.

"Vatan haini", "dış devletlerin ajanları", "gerici" gibi yalana dayalı sözlerle suçlanıp Kürt halkının gözünde küçük düşürülmek istenen ulusal liderler, Kürt yurtseverlerinin gönüllerinde hakettikleri yeri aldılar, büyük sevgi ile anıldılar, anıları ulusal demokratik mücadelede yaşatıldı. Peki onları katledenler ne oldu? Elleri Kürtlerin kanıyla boyanan genel müfettişler, komutanlar, hakim ve savcılar, irili-ufaklı cellatlar, bakanlar, başbakanlar bugün geniş kitleler tarafından nasıl anılıyorlar?

İnsanlık açısından utanç verici uygulamalara "yasal" gerekçe yaratmak için kanunlar, karamameler çıkarıldı; özel bazı planlar kabul edildi. Kürtçe konuşma yasaklandı, köy ve şehir isimleri değiştirildi. Dünden bugüne halklarımızın faturasını ağır ödediği ve Kürtler açısından kan ve gözyaşıyla biçimlenen resmi ideolojiye dayalı politikaların "Türklük" karakterinin, çeşitli dönemler başbakanlık yapan İsmet İnönü ve bir dönem adalet bakanlığı yapan Mahmut Esat Bozkurt'un şu sözleri çok açık bir biçimde göstermektedir:

İsmet İnönü: "Bu ülkede sadece Türk ulusu, etnik ve ırksal haklar talep etme hakkına sahiptir. Başka hiç kimsenin böyle bir hakkı yoktur."

M. Esat Bozkurt: "Türk, bu ülkenin yegane efendisi, yegane sahibidir. Saf Türk soyundan olmayanların bu memle-

İnkâr politikalarını sistemleştirerek uygulayan 12 Eylül faşizminin yolaçtığı sorunlar sağlıklı değerlendirilmeden aynı zihniyeti değişik adlar altında sürdürerek günümüzde de Şırnak, Kulp, Çukurca, Göle, Güçlükönak, Balveren örneklerinde görüldüğü gibi şehir ve köyleri topa tutanlar, gıda ambargosunu uygulayanlar, yerinde infazlara başvuranlar halklarımız lehine hangi temel sorunları çözebildiler?

İnkâr politikalarını sistemleştirerek uygulayan 12 Eylül faşizminin yolaçtığı sorunlar sağlıklı değerlendirilmeden aynı zihniyeti değişik adlar altında sürdürerek günümüzde de Şırnak, Kulp, Çukurca, Göle, Güçlükönak, Balveren örneklerinde görüldüğü gibi şehir ve köyleri topa tutanlar, gıda ambargosunu uygulayanlar, yerinde infazlara başvuranlar halklarımız lehine hangi temel sorunları çözebildiler? Sayıları artık binlerle ifade edilen "faili meçhul" cinayetlerle Kürt ulusal uyanışı engellenebiliyor mu? Ya da Bölge Valiliği, Özel Ordu, Özel Tim, Köy Koruculuğu, GAP, DAP, GAP-TV ve benzeri örgütlenme ve projelerle, iflas eden politikalar daha ne kadar süre uygulanabilecek? Bütün bunlarla Kürtlere günlük yaşam zindan edilirken Türklerin ağızındaki lokmalar da küçülmüyor mu? Kürt halkına karşı sürdürülen kirli savaşın enflasyona etkisi küçümsenebilir mi?

verildi. Gazetemizin şimdiye kadar yayınlanan 26 sayısından 23'ünün toplatılması ve davaların açılmış olması, "Türkiye'de düşünce özgürlüğü var" sözlerinin en yetkili ağızlar tarafından hergün defalarca vurgulandığı bir ortamda, 22 Ocak'ta benim tutuklanmam, 12 Mart'ta da gazetemiz sahibi Cemal Özçelik'in benzeri bir peşin hükümle tutuklanması sanırım gazetemizi susturma çabaları konusunda yeterince fikir veriyor. Hele bu tutuklama kararlarının daha hazırlık aşamasında verildikleri düşünüldüğünde durumun vehameti daha da artıyor.

İddia makamı sözüedilen yazımın tümünde "suç"un işlendiğini belirterek alışılmış bir yaklaşımla belli bazı bölümleri aktarmakla yetiniyor. Çünkü siyasi otoritenin ve resmi ideolojinin benimsemediği her düşünceyi rahatlıkla "terör suçu" olarak tanımlama olanağı veren ve başımızda damoklesin kılıcı gibi sallandırılan bir yasa var. Bu da bilindiği gibi geniş kamuoyunun tepkilerine yolaçan "Terörle Mücadele Yasası" (TMY)dir.

Genel olarak Türk hukuk sistemi ve özel olarak TMY'nin antidemokratik ırkçı-şoven nitelikleri konusunda çok şey söylendi, söyleniyor. Konunun bu yönüne girmeyeceğim. Davanın bu aşamasında iddia makamının "terör suçu" olarak değerlendirdiği ve benim de tutuklanmama gerekçe yapılan ilgili yazımda dile getirdiğim görüşlerin, her sağduyulu insanın rahatlıkla görebileceği kimi gerçeklerin ifadesi olduklarını bir kez daha gözler önüne sermeye çalışacağım.

İlgili yazımın bir bütün olarak incelenmesi durumunda görülecektir ki, 1992 yılı boyunca Kürt ve Kürdistan sorunu ile ilgili olarak yaşanan kimi gelişmeler genel hatlarıyla değerlendirilmekte, Kürt halkının ulusal demokratik haklarına kavuşması için verilen mücadelenin kazanım ve kayıpları ele alınmakta, 1993 yılına ilişkin kimi umut, beklenti ve görevler dile getiril-

tarafından da vurgulanan, TC resmi ideolojisinin birer ürünü olan politikalarda ısrar etmenin konuya ilişkin sorunları ağırlaştırdığı ortadadır. Bugün gelinen aşamada şöyle bir geriyeye dönüp bakıldığında görülecektir ki, Kürt halkına yönelik yıldırma, sindirme ve giderek imha etme politikalarının sonucu kan ve gözyaşı oldu, halen de kan ve gözyaşları dökülüyor ve önlem alınmazsa bu kan ve gözyaşı deryası daha tahripkar sonuçlara yolaçabilecektir.

Görevi ve sosyal konumu ne olursa olsun hak ve haklıdan yana olduğunu, "önce insan"ı temel aldığını belirten herkes bu kan ve gözyaşı deryasının kurutulması, ideolojinin bir tarafa bırakılarak Kürt ve Kürdistan sorununun özgürce tartışılması, Kürt halkının dünyanın her özgür halkının sahip olduğu haklara sahip olması gerektiğini, bir halkın kendi geleceğini özgürce belirleme hakkının evrensel bir hak olduğunu görmelidir. Önceki dönemler bir yana TC'nin yetmiş yıllık geçmişi, inkar ve imha politikalarının çözüm olmadığını, bu yolla sorunların daha da büyüdüğünü, halklarımıza ağır bir faturanın çıkarıldığını göstermiyor mu?

Bu yetmiş yılda onlarca ulusal direniş ve ayaklanma TC devletinin tüm olanakları seferber edilerek bastırıldı, şehir ve köyler yerlebir edildi, milyonlarca Kürt göçme zorlandı, yüzbinlercesi katledildi. Yani TC yönetimleri "ulusal kurtuluş savaşı" sürecinde "kardeş" olarak değerlendirdikleri Kürt halkının haklı ulusal demokratik taleplerini soykırımlarla, toplu sürgünlerle bastırmaya çalıştılar. Devlet, Kürtleri tümünden teslim alma planlarını aralıksız olarak yürürlükte tuttu. Türkler daha Orta Asya bozkırlarında at koştururken Kürtler ve öncüllerinin uygarlıklar yarattıkları topraklar "Ne mutlu Türküm diyene", "Bir Türk dünyaya bedeldir", "Önce vatan" gibi ırkçı-şoven sloganlarla süslendi; "Türküm, doğuruyum, çalışkanım..." gibi sözlerle başlayan antlarla Türklük, Kürt ve diğer ulusal azınlıkların çocuklarının beyinlerine şırınga-

kette bir tek hakları vardı: Hizmetçi olma hakkı, köle olma hakkı."

Başta Şeyh Sait ve arkadaşları olmak üzere binlerce Kürdü idam ettiren Şark İstiklal Mahkemesi savcılarında Süreyya Örgüevren'in anlattığı ve güya yaşamı boyunca kendisine acı çektiği bir anısı ise, adalet adı altında Kürdistan'da nasıl bir adaletsizliğin hakim olduğunu göstermektedir. S. Örgüevren, sözüedilen olayı anlatırken şu şekilde aktarır:

"Genç bir çocuğu getirdiler karşıma. Sorduğum hiçbir soruya cevap vermiyordu. Türkçe bilmiyordu. Biz de Türkçe bilmeyen adamanı memlekete fayda gelmez diyerek onu idama gönderdik."

Sayıları artık binlerle ifade edilen "faili meçhul" cinayetlerle Kürt ulusal uyanışı engellenebiliyor mu? Ya da Bölge Valiliği, Özel Ordu, Özel Tim, Köy Koruculuğu, GAP, DAP, GAP-TV ve benzeri örgütlenme ve projelerle, iflas eden politikalar daha ne kadar süre uygulanabilecek? Bütün bunlarla Kürtlere günlük yaşam zindan edilirken Türklerin ağızındaki lokmalar da küçülmüyor mu? Kürt halkına karşı sürdürülen kirli savaşın enflasyona etkisi küçümsenebilir mi?

Dava konusu olan yazımda inkar politikalarında ısrar etmenin sorunları daha da ağırlaştırdığını belirtirken, bu politikalarda dünden bugüne yaşanan iflas ger-

Sormak gerekir, bir halkın kendi ulusal demokratik haklarına diğer halkların ulusal demokratik haklarına saygı göstererek sahip çıkması mı, yoksa bir halkın varlığını reddetmekle kalmayıp onu kendi "Türklük" potasında eritmeye çalışmak mı gerçek bölücülük ve ayrımcılıktır? Ya da kamuoyunda SS karamameleri olarak da bilinen 424, 425 ve 430 sayılı karamameleri çıkaran, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin hükümlerini "Olağanüstü Hal" bölgesinde rafa kaldıran, TMY ve CMUK düzenlemelerinde geniş çevrelerden tepki alan ayrımcı maddeler getiren mi, yoksa bu ve benzeri bölücülük ve ayrımcılığa karşı mücadele eden Kürt sosyalist, devrimci ve yurtseverleri mi bölücü ve ayrımcı?

KÜRT GAZETECİLİĞİ 95 YAŞINDA

İLK KÜRT GAZETESİ

"KÜRDİSTAN"

(1898-1902)

● Mahmûd Lewendî

Bundan 95 yıl önce, yani 22 Nisan 1898'de Kürdistan adıyla ilk Kürt gazetesi yayınlandı ve 75 yıl sonra da, 1973'te Irak'ta bu günün Kürt Gazetecilik Bayramı olarak kutlanması kararlaştırıldı. Her 22 Nisan'da Irak Kürdistanı'nda bu gün Kürt Gazetecilik Bayramı olarak kutlanıyor. Bu vesileyle Kürdistan gazetesi hakkından genel bir değerlendirme yapmakta yarar görüyoruz.

İlk Kürt gazetesi olan "Kürdistan" 22 Nisan 1898 de (1) Kahire'de, daha sonra sırasıyla Cenevre, Kahire, Londra, Folkestone (İngiltere) ve Cenevre'de çıktı (2).

Toplam 31 sayı çıkan bu gazetenin ilk beş sayısının sahibi ve sorumlusu Mikdad Midhat Bedirhan Bey'dir (3). Altıncı sayıda ise Mikdad Midhat Bedirhan Bey'in hastalığından dolayı kardeşi Abdurrahman Bedirhan Bey bu görevi üstleniyor (4) ve gazetenin son sayısı olan 31. sayıya kadar bu görevinin yürütüyor.

İki dilde (Kürtçe-Türkçe) çıkan bu gazetenin her sayısı dört sayfa olup ebadı 25,5x32,5 cm dir (5). 23. sayıya kadar gazetenin isminin altında "Onbeş günde bir çıkar, Kürtçe gazetedir" ibaresi yer almakta, 24. sayıda "Ayda bir çıkar, Kürtçe gazetedir" ve 25. sayıda ise "Ayda bir çıkar Kürtçe-Türkçe gazetedir" sözleri yer almakta ve gazetenin son sayısı olan 31. sayıya kadar hep bu biçimde sürmektedir.

Bu gazete her ne kadar Kürdistan dışında çıkıyorduydu da, tüm yazıları Osmanlı yönetimi altındaki Kürtlere yönelikti. Aynı zamanda dönemin Osmanlı padişahı olan Abdülhamid yönetimine karşı da propaganda yaptığı yine içindeki yazılardan anlaşılmaktadır. İlk sayılardan Abdülhamid'in çevresindeki yöneticileri eleştirmekte, daha sonraki sayılarında ise Sultan Abdülhamid'i de hedef almakta, eleştirmektedir.

Gazeteyi niçin çıkardığını Mikdad Midhat Bedirhan Bey ilk sayıda özetle şöyle belirtiyor (sözkonusu yazı Kürtçedir):

"Günümüzde artık dünyada meydana gelen her türlü olayları gazeteler yazmakta. Bir çok şeyi gazetelerden öğreniyoruz. Fakat ne yazık ki o kadar cesur, yiğit ve akıllı olan Kürtler böyle bir şeyden mahrumdurlar. Dünyadaki olaylardan habersiz olarak yaşamaktadırlar..." (6)

"Ben de, siz Kürtleri dünyadaki her türlü gelişmelerden haberdar etmek, ilim ve marifetin yollarını göstermek, Kürtçe okuma yazmaya teşvik etmek için bu gazeteyi çıkarıyorum..." (6)

Kürdistan gazetesinin, Mısır ve Avrupa'nın yanısıra Kürdistan'da geniş bir şekilde dağıtımının yapıldığı, gazeteyle gelen mektuplardan ve yine gazetenin ilk sayısının birinci sayfasında yeralan, Mikdad Midhat Bedirhan Bey'in Kürtlere çağrıda bulunan şu sözlerinden anlaşılıyor:

"Her defasında Kürdistan gazetesinden iki bin adet, parasız olarak Kürdistan'a göndereceğim, siz de o'nu halka dağıtın"(7).

Gazeteye gelen mektuplardan, özellikle de Diyarbakır'dan gelen mektuptan öyle anlaşılıyor ki dönemin yöneticileri (vali, müdür, polis vb.) gazetenin dağıtım ve okunmasını yasaklamışlar. Mektubun sahibi olan Diyarbakır eşraflarından Ş.M. mektubunda özetle şöyle demektedir:

"...Kürdistan gazetesinin buraya ulaşması bizi çok sevindirdi...Fakat burada Sultan Abdülhamid'in yöneticileri olan vali, müdür, memur ve polisler bırakmıyorlar bu gazeteyi okuyalım... Yasaklıyorlar. Gazeteyi kimde görseler onu hapsetiyorlar, işkenceye tabi tutuyorlar...Bu konuda Sultan Abdülhamid'e yazsanız da bu zulümden kurtulup sebestçe Kürdistan gazetesini okuyabilelim..." (8)

Gazetenin sahibi Abdurrahman Bedirhan bu mektubu Türkçeye çevirerek "Abdülhamid'e" başlığıyla gazetenin sözkonusu sayısının ilk sayfasında ve Kürtçesini de aynı sayının ikinci sayfasında yayınlıyor.

Kürdistan gazetesinin ilk beş sayısını Kahire'de çıkaran Mikdad Midhat Bedirhan Bey'in etkinlikleri daha sonra Sultan Abdülhamid yönetimine engellenir ve artık Mısır'da ikamet etmesine izin verilmez.

Mikdad Midhat Bedirhan Bey de zorunlu olarak İstanbul'a döner, Kürdistan gazetesinin yayınını İstanbul'da sürdürmek ister. Ancak onun bu çabaları Abdülhamid yönetimine engellenir ve gazeteyi çıkaramaz.

Bu konuda kardeşi Abdurrahman Bedirhan Bey gazetenin 6. sayısında (9) şöyle yazıyor (sözkonusu yazı Kürtçedir):

"Bu gazeteyi şimdiye kadar kardeşim Mikdad Bey çıkarıyordu. Fakat ne yazık ki hünkar (Abdülhamid'i kastediyor) artık onun Mısır'da kalmasına izin vermedi. Kendisi de mecburen İstanbul'a döndü. Gazeteyi İstanbul'da çıkarmayı denedi, fakat çıkaramadı, çünkü hünkarın etrafındaki cahil, hain ve soysuz yöneticiler buna engel oldular, özellikle o cahillerden biri olan Ebu Hidaye buna engel oldu... diğerlerinden daha çok Bedirhanlara düşmandır, Kürtlere düşmandır..."

Kürdistan gazetesinde çıkan tüm yazıları genel olarak konularına göre şöyle bir sıralamaya koyabiliriz:

1-Tarih

- 2-Edebiyat
- 3- Siyaset
- 4-Din
- 5-Haberler
- 6-Okuyucu Mektupları

TARİH

Tarihle ilgili yazılar gazetenin 8. sayısından itibaren başlıyor. Gazetenin sahibi Abdurrahman Bedirhan Bey bu konuda şöyle demektedir:

"Kürtlerin Kürdistan tarihi hakkında herhangi bir bilgiye sahip olmadıklarını biliyorum. Bu yüzdendir ki ben de bundan böyle kısaca ecdadımızın tarihinden bahsedeceğim..." (11)

Kürt tarihi olarak "Ceziret ül-İbn ül-Ümer" hanedanları işleniyor. Bu hanedanlar sırasıyla anlatılmış ve daha sonraki sayılarda da Bedirhani ailesi anlatılmıştır (12).

15. sayıda da Selahaddin-i Eyyübi üzerine bir yazı (13) yer almakta, 24. sayıda ise "Kürdistan ve Kürtler" adlı bir yazı bulunmakta (14).

Ayrıca gazetenin 28. sayısında Hamidiye Süvari Alayları konusunda da Türkçe ve Kürtçe olarak uzunca bir yazıya yer verilmiştir (15)

Yukarıda sıraladığımız tarih konuları dışında, ayrıca bir çok makale ve yazılarında yer yer eski tarihi olaylara değinmektedir. Çünkü bazen döneme göre güncel olan bir konu anlatırken bir çok tarihlere ve olaylara da değiniliyor.

EDEBİYAT

Ehmedê Xani'nin "Mem û Zin" adlı ünlü edebi eseri gazetenin 2. sayısından itibaren toplam 21 sayısında tefrikalar halinde yayınlanmıştır (16).

Gazetenin 3. sayısında büyük Kürt şairi Hacı Qadiri Koyi'nin Kürtçe'nin Güney Lehçesi olan Soranca yazılmış bir şiiri var. Bu şiirin elde edilmesini Mikdad Midhat Bedirhan Bey "Bu şiiri Hacı Qadiri Koyi kendi elyazısıyla Ehmedê Xani'nin bizde bulunan elyazma Mem û Zin adlı eserinin arka kapağına yazmıştı" (17) sözleriyle belirtmektedir. Sözkonusu şiirde Ehmedê Xani ve Mem û Zin adlı eseri övülmekte ve şair Kürtlere seslenerek bu esere sahip çıkmalarını, dört elle ona sarılmalarını istemektedir.

Yine üçüncü sayıda Şam'dan gönde-

rilmiş bir şiir görmekteyiz. Şiiri yazan Lawê Şêx A. Fettah (18). Sözkonusu şiir Kürdistan gazetesine bir methiye şeklinde yazılmış. Şiiri yazan Lawê Şêx A. Fettah, Celadet ve Kamuran Bedirhan'ın babası Emin Ali Bedirhan'ın takma adıdır. Bilindiği gibi Emin Ali Bedirhan, Kürdistan gazetesinin ilk sorumlusu ve sahibi olan Mikdad Midhat Bedirhan Bey'in kardeşidir (bu konuda daha geniş bilgi için bak: Roja Nu, no:3/1943, Beyrut, s.1).

Ayrıca önemli diyebileceğimiz edebi konuları işleyen her hangi bir makale veya yazı gazetede yok. Fakat şunu da unutmamak gerekir ki haber, yorum veya makale niteliğinde olan bir çok yazı özellikle Kürtçe yazıldıklarından bizim için ayrıca edebi bir değer taşırlar.

SIYASET

Siyasi konular gazetenin en ağırlıklı yanını oluşturuyor. İlk sayılarında özellikle Sultan Abdülhamid'in çevresindeki kişiler ve Kürdistan'daki Osmanlı yöneticileri eleştirilmekte. Fakat daha sonraki sayılarda Abdülhamid'in de hedef alınıp eleştirildiği hatta yerildiği görülür. Abdülhamid ve çevresinin Kürdistan'da uyguladıkları zulüm ve baskılara, hemen her sayının çetveli yazılarında sık sık yer veriliyor.

Gazetenin birçok sayısında "Abdülhamid'e açık mektup" adı altında yazılmış mektuplar da yer almakta. Bu mektuplarda Kürdistan'da yapılan zulüm ve baskılar anlatılmakta, Kürdistan gazetesinin Kürdistan'daki yöneticiler tarafından dağıtımının engellendiği, yasaklandığı belirtilmektedir. Daha sonraki "açık mektup"lar da ise sözkonusu baskılar anlatılırken Abdülhamid'in bizzat kendisi de eleştirilmekte.

Ayrıca Kürt-Ermeni ilişkileri konusuna da yer verilmiş. Özellikle o dönemde Abdülhamid'in Ermenilere karşı uyguladığı siyasete karşı çıkmakta ve bu konuda Kürtleri uyarmakta. Kürtlerin Abdülhamid siyasetine alet olmamaları istenmekte, Ermenilerin günahsız oldukları belirtilmekte, onlara karışmamaları, öldürmelerini uyarısında bulunmakta.

Diğer bir konu da "Hamidiye Süvari Alayları". Bu konu da Kürtçe ve Türkçe olarak gazetenin 28. sayısında ele alınıyor (20).

Bunların dışında, yine şu önemli makale ve yazıları da görmekteyiz:

- Kürtlerin birleşmeleri üzerine bir yazı (no:7, s:3)

- Kürt ağa ve emirlerine hitaben bir yazı; bu yazıda birleşmeleri, devletin oyununa gelmemeleri, Ermenileri öldürmelerini belirtmekte (no:8, s:1-2)

- Vatan sevgisi üzerine bir yazı (no:9, s:1)

- Kürt Ülemalarına Hitab adlı bir yazı (no:13, s:2)

TÜM HABER SEN:

"Kürt Halkına Karşı Sürdürülen Kirli Şavaşa Son Verilsin"

Tüm Haber Sen 4. Başkanlar Kurulu Toplantısı 3-4 Nisan tarihlerinde Diyarbakır'da yapıldı. Sınıf ve kitle sendikacılığının sorunları ve sendikanın işkolu çalışmalarının değerlendirildiği toplantıdan sonra bir grup başkan gazetemizin Diyarbakır Bürosu'nu ziyaret etti. Kürt sorunu verdikleri önem nedeniyle toplantıyı Diyarbakır'da gerçekleştirdiklerini belirten başkanlar, Kürt sorunu konusunda duyarlı olduklarını, fakat bunu tabana anlatmanın zaman aldığını belirttiler.

Gelişmelere seyirci kalmadıklarını, fakat basın-yayın alanındaki baskılar nedeniyle seslerini duyuramadıklarını belirten başkanlar, genel merkezlerinin kapatılması için dava açıldığını, üyelerinin gözaltına alınıp sürgün edildiklerini vurguladılar. Sendikal mücadelenin sadece ekonomik istemlerle sınırlı olmadığını savunan başkanlar, sadece kitle sendikacılığı değil, kitle ve sınıf sendikacılığını birlikte yaptıklarını belirttiler.

Öte yandan Başkanlar Kurulu Toplantısı'ndan sonra yapılan açıklamada kamu çalışanları sendikalarına ve üyelerine yönelik baskı ve saldırılara değinilerle Kürt sonunu konusunda bazı öneriler yapılıyor. Tüm Haber Sen Genel Merkezi, İstanbul Yakası, İstanbul Beyoğlu, İstanbul Anadolu Yakası, Rize, Mersin, Adana, Muş, Manisa, Zonguldak, Bursa, Eskişehir, Siirt, İzmir, Ankara, Diyarbakır, Van ve Malatya şubeleri ile Batman Temsilciliği ve Bitlis Komisyonu tarafından imzalanan basın açıklamasında Kürt sorunu dahil genel olarak şöyle denilmekte:

"Egemen çevrelerce bir yandan işçi kıyımı ve sendikasılaştırma, özelleştirme politikaları yürütülürken diğer yandan da her türlü demokratik açılımın önü tıkana-

rak Kürt halkı üzerindeki baskıcı politikalara devam edilmektedir. Bu anlamda bizler her türlü örgütlenme ve kendini ifade etme özgürlüğünün, yaşama hakkının önündeki engellerin kaldırılarak bir an önce özgür ve demokratik bir ülkenin yaratılması için;

- Çalışanların grevli-toplu sözleşmeli sendikal hak ve özgürlüklerin Anayasal güvence altına alınmasını,

- Sendikalarımızca yapılan ve yapılacak olan toplu sözleşme çağrılarımızın reddedilmemesini,

- Bir MAYIS'ın emekçilerin birlik, mücadele ve dayanışma günü olarak yasallaştırılmasını,

- Yargısız infazlara derhal son verilmesini,

- Faili meçhul cinayetlerin durdurulmasını ve faillerinin bir an önce bağımsız yargı önüne çıkarılmasını,

- Kürt halkı üzerindeki toplu katliamların ve bölgenin insansızlaştırılması uygulamalarından vazgeçilmesini,

- Kürt halkının kendi kimliği ile yaşamını sürdürebilmesi için ana dilde eğitim, basın ve yayın hakkı dahil olmak üzere her türlü ifade etme hakkının anayasal güvence altına alınmasını,

- Kontrgerillanın dağıtılarak sorumlularının cezalandırılmasını, Olağanüstü Hal uygulamalarına son verilerek koruculuk sisteminin kaldırılmasını,

- Kürt halkına karşı sürdürülen kirli şavaşa son verilerek akan kanın durdurulması için yapılan ateşkes çağrılarının dikkate alınmasını,

- İzlenen milliyetçi ve şoven politikarlardan vazgeçilerek HALKLARIN KARDEŞLİĞİ temelinden siyasal çözümlere gidilmesini talep ediyoruz."

Walter Ruffler:

"KÜRT HALKI DİRENÇLİDİR"

TC'nin Newroz'da takınacağı tutumu yakından izlemek üzere Almanya'dan gelen komisyonun üyelerinden Yeşiller Partisi Bremen Eyalet Parlamentosu üyesi Walter Ruffler, Almanya'ya dönüşte İstanbul'da 2 Nisan günü gazetemizi ziyaret etti. Newroz'da Kuzey Kürdistan'da bulunduktan sonra Güney Kürdistan'a da giden Ruffler ile hem Newroz hem de Güney Kürdistan izlenimleri konusunda sohbet ettik.

Walter Ruffler, önceki yıllarla karşılaştırıldığında bu yıl Newroz'un barışçıl geçtiğini, bunda hem ateşkesin hem de yurtdışından gelen heyetlerin etkisinin olduğunu belirtti. Adana'da meydana gelen olaylarda yabancı gözlemci heyetlerinin bulunmamasının rol oynadığını belirten Ruffler, Diyarbakır'da Vali-HEP Parlamenterlerinin anlaşmasına rağmen jörların kullanıldığını, fakat büyük bir olayın olmadığını söyledi.

Güney Kürdistan'a gidişlerinin iki amacının olduğunu belirten Ruffler, ilk amaçlarının bir köyde ilkokul açmak, diğerinin ise siyasal yardım olduğunu vurguladı. İlkokul inşa etmek istedikleri köyde şimdi 14 aileden 150 kişinin yaşadığını belirten Ruffler, Güney Kürdistan'da yerleşik edilmiş köyleri, Halepçe ve Seyid Sadık'ı gördüğünde adeta şoke olduğunu söyledi. Kürt halkının dirençli olduğunu, kendi ülkesini yeniden kurmaya çalıştığını, başta öğretmenler olmak üzere bazı yörelerde memur ve diğer çalışanların çoğu zaman ücret almadan çalıştıklarını aktaran Ruffler, Çekiç Güç'ün oluşturduğu

Walter Ruffler

korumanın kalkması durumunda yörede büyük sorunların çıkacağına inandığını belirtti.

Bir sorumuz üzerine Türkiye ile Güney Kürdistan'daki izlenimleri karşılaştıran Ruffler, Türkiye'de problemlerin çok olduğunu, sürekli bir izlenmenin sürdürdüğünü, Güney Kürdistan'da ise demokrasi ve özgürlük içinde insanların yaşadıklarını belirtti. Türkiye'de polislerin kontrol altında tutmak için kendilerini izlediklerini, Güney Kürdistan'da ise peşmergelerin koruma için zaman zaman kendilerine eşlik ettiklerini vurgulayan Walter Ruffler, partinin bundan sonra da Kürt halkıyla dayanışma içinde olacağını söyledi.

Bulgaristan'da Kürtlerle Dayanışma

SOFYA(Medya Güneşi)-

Kısa bir süre önce kuruluş çalışmalarına başlanan Kürt İnsan Hakları Komitesi, son şeklini alarak 25 Mart 1993 tarihinde yaptığı kuruluş kongresiyle fiilen faaliyete geçti. Amacı Bulgar kamuoyunu Kürt sorunu ve Kürt İnsan Hakları konusunda duyarlı kılmak olan Komite ayrıca, Kürtler için destek ve girişimlere de önyak olacak.

Komitenin kuruluş kongresini çoğunluğu Bulgarlardan olmak üzere 36 kurucu üye katıldı. Komite, Kürtlerle ilgili Berlin, Paris ve Stockholm konferanslarında oluşturulan ana ilkeleri program. Komitenin ismi ile ilgili oylamada oybirliği ile komitenin adının "Kürt İnsan Haklarını Savunma Bulgar Komitesi" olması kararlaştırıldı. 36 kişilik kurucu komite üyeleri kendi aralarında bir Yürütme Kurulu seçerek komitenin yürütme organını oluşturular. İçlerinde bir çok tanınmış Bulgar yaza-

ri, bilim adamı, diplomatı, politikacı ve sanatçısının bulunduğu üyelerden Rumen Vodiniçarov (SDS- Demokratik Güçler Birliği eski milletvekili ve son Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde bağımsız Cumhurbaşkanı yardımcısı aday). Toplam oyların %48'ini aldı ve Petir Beron (SDS eski Genel Başkanı ve milletvekili) komitenin Yürütme Kuruluna seçildiler. Kürtlerdense Sosyolog Jar Sılav, siyasal bilinci Dr.Kawa Azizi ve Tıp öğrencisi Siyameng Gazi (Şehit Kürt önderi Qadi Muhammed'in torunu) Yürütme Kurulu'nda yer aldılar. Yürütme Kurulu ilk toplantıda Başkan ve Başkan Yardımcılarını belirleyecek.

CİVİNA ENSTİTUYA KURDÎ Lİ STOKHOLMÊ

Stokholm(Medya Güneşi)- Ji 19-87'a û vir de ye ku Enstîtuya Kurdî ya Parisê dest bi xebata li ser zaravê Kurmancî kiriye. Heta nuha 13 civîn çêkirine. Ev civîna wan a 13'an e ku di navbera 3-9'ê Nîsana 1993'an de li Stokholmê li girava Biskops Arno'yê çê bû.

Armanca civînê ew e ku ji bo rastnivîsîna Kurmancî û avakirina hin termên nû bixebitin.

Her weha piştî her civînekê bi navê Kurmancî rojnameyekê ji derdixin. Di rojnamê de netîca civînê belav dikin.

Di civîna 13'an de ev kesên jêrîn beşdar bûbûn: Kendal Nezan, Rojen Barnas, Hemîd Kılıçaslan, Reşo Zilan, Veysî Zeydanli, Elîşêr, Mehmet Uzun, Z. Zinar, Zinar Soran, Ferhad Pîrbal, Muzeffer Begzade, L. Baksî, Hazim Kiliç, Mahmûd Lewendî.

ALMANYA'DA YABANCILAR POLİTİKASINDA DEĞİŞİKLİK

HAMBURG(Medya Güneşi)- 1992 Newroz'undan sonra, ilticacı kabul edilmeyen Kürtleri bile geri göndermeyen Alman Hükümeti bu politikasında değişikliğe giderek ilticacıları geri göndermenin yolunu açan politikalar oluşturuyor.

Geri gönderme kararı bazı eyalet parlamentolarında alındı bile. Alınan bu kararlara karşı Kürt ve Alman demokratik kurum ve kuruluşlarının katılımıyla gösteri ve yürüyüşler yapıldı, bildiriler dağıtıldı ve bir dizi yetkili ile görüşmelerde bulunuldu.

Bu çalışmalar üzerine SPD Hamburg Eyalet Senatosu tüm yabancı örgüt ve kuruluşlara çağırıda bulunarak 24 Mart 1993 günü bir toplantı düzenledi. Kürt

göçmen örgütlerinden sadece HEVKAR'ın katıldığı toplantıda HEVKAR temsilcileri Türk sosyal demokratlarının temsilcisi Hakkı Keskin ile tartışmak zorunda kaldılar. Keskin Türkiye'de Kürtler üzerinde baskının olmadığını belirttiğinde HEVKAR temsilcileri söz alarak Kürdistan'ın genelindeki durumuna değindiler, Kuzey Kürdistan'daki devlet terörüne dikkat çektiler.

Toplantı sonunda SPD Hamburg Eyalet Senatosu'nun kararı geri alacağı belirtildi. SPD temsilcisi, Kürtleri geri göndermeyeceklerini, söz verdiklerini, kararı geri alacaklarını belirtti. Gerçekten de karar bir hafta sonra geri alındı.

" Dewan di Pîranî di Ferman o"

Baştarafı s.1'de

sahip olduğunun kanıtlarıdır" şeklinde sitem ederken bir başka köylü ise maruz kaldıkları uygulamaları şöyle dile getiriyor: "Tehdit altındayız. Köylerden alınan ve ilçe karakoluna götürülen onlarca insanımız günlerce aç ve susuz bırakılıyor ve işkencelerden geçiriliyor. Devletin barbarlığından korkuyoruz. Bize yapılan işkenceyi hiç bir yerde dile getiremiyoruz. İsmimizi yayınlamayın." Yani Zazaca "Ma Kurd biyayen sûc o? (Kürt olmak suç mu?) sorusunu ortaya atan bir Dicleli köylünün dediği gibi "Dewan di Pîranî di Ferman o" (Dicle'nin köylerinde "ferman'dır").

Görüşüğümüz köylüler, Boğazköy (Guzel), Kelkom, Değirmen (Zuxur), Köprübaşı (Elizulfiyan) ve Kurşunlu (Pirijman) köylerinde devletin estirdiği terörü ayrıntılarıyla anlattılar. Anlatılanlar kısaca şöyle özetlemek mümkün:

Boğazköy: Bu köy 1 Kasım 1992'de PKK gerillalarının karakola baskın düzenlemeleri üzerine, devlet güçleri tarafından basıldı; yakılıp yıkıldı; köylüler göç etmek zorunda kaldılar. Göç eden halk kışı Diyarbakır ve çevre ilçelerindeki yakınlarının yanında geçirdiler. Baharın gelmesiyle köylere gidip yakılan ve yıkılan evlerini tekrar yapmaya başladılar. Bunun üzerine köye gelen askerler "Biz sizi geri dönesiniz diye mi kovduk. Niye geldiniz. Sizi burada barındırmayız, geldiğiniz yere geri dönün. Yoksa sizi bu defa öldürürüz" diyerek yeni yapılan evleri tekrar yakıp yıkıyorlar. Bu gelişme üzerine köylüler ikinci bir defa göçetmek zorunda kaldılar.

Kelkom ve Değirmen: Bu iki

köy tamamen boşaltılmış durumda. Kelkom köyünün yarısı devlet güçlerince yakıldı, kalan evler de panzer ve roketler ile açılan ateş sonucu oturulamaz duruma geldiler. Yörede baskılar devam ediyor. Ayrıca köylülere ait iki minibüs tahrip edildi. Bu köylerdeki (Boğazköy'dekiler dahil) dört bine yakın insan çaresiz durumda ve kimileri sokaklarda sayılır.

Köprübaşı: Anlatılanlara göre Mehmet adındaki köylünün evine korucular tarafından gerilla giysisi giydirilmiş 2'si kız, 2'si erkek 4 kişi gönderiliyor. Ev sahibi gereken ilgiyi gösteriyor. Bu şahıslar evden çıkar çıkmaz evin etrafında mevzilenen korucular evi tarıyorlar. Ev sahibi arka kapıdan kaçıyor. Taramadan sonra eve giren korucular eve ve ahıra benzin dökerek eşya ve 40 hayvanı yakıyorlar. Evin yakıldığı gecenin sabahı köye gelen TC güçleri ve çevre köylerdeki korucular, köylüleri evlerinden çıkararak, evde bulunan buzolabı, tv gibi eşyaları balyoz ve keserleriyle parçalıyorlar, taşınabilir eşya ve evde bulunan paraları da alıp gidiyorlar.

Kurşunlu: Bu köyde iki gerillanın yakalanmasını bahane eden TC güçleri "Bunlar sürekli burdalar, bunları siz besliyorsunuz. Burayı boşaltın yoksa sizi de köy ile beraber yakarız" diyerek köylülere göç etmeleri için baskı yaptılar. Dahası Elazığ'a bağlı Arıcak ilçesinin yakınlarındaki tepelere yerleştirilen havanlarla köy ve çevresini top ateşine tutuyorlar. Köyün içine kadar gelen top mermileri köylüleri göçetmek zorunda bırakıyor. Köye yapılan operasyonlarda 12 kişi gözaltına alınıyor.

Yaşar GÜNDOĞDU

Seni düşünürken savaş ve zafer düşüneneceğiz biraz da ve sancılı yüreklerimiz fırtınalarla çalkalanacak, seni düşünürken hüzünlü türküler söylemeyeceğiz, hayır marşlarla, destanlarla gerilerek, gererek alandan alana bayrakları baştan ayağa umutla sevdıyla ve öfkeyle çoğalacağız biraz da.

KOMAL YAYINEVİ ÇALIŞANLARI

Değerli Arkadaşımız Mustafa GÖNEN'i Kaybettik.

Anısı Mücadelemizde Yaşayacak.

Kemal ÇOŞKUN

Enver YÜZEN

Nursin KOTAN

Sema KOTAN

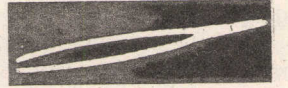
Ali SÖNMEZ

Hüseyin EGELİ

Kasım PALEF

MahmutAĞAMOLA

Mûçink Amadekar: Bawer Andok

DERBEKAR HÛN LI KUNE?

Xelata Ataturk îsal layiqî tu kesî nehatiye dîtin. De ka rebenên heyata hilbijartinê çî bikin; derbekar û faşîstên wekî Kenan Evren peyderkirin hergav ne mumkun e.

Yên wekî Nelson Mandela jî nayên xapandin; Hîtler û Mussolînî jî mirine. Sulêmanê Dunikul serokê heyeta hilbijartinê ye; bi xwe bide xwe dê parî eyb çêbibe.

De were vî karî ji hevdu biqetîne. Ev xelata bêsuhood ji ber peydernekirina derbekar û faşîstan di salên 1988, 1991 û 1992'an de bêxwedî ma. Wusa xuya ye heya ku li Tirkiyê derbeyak çênebe û Evrenek din dernekeve wê ew xelat bêxwedî bimîne û mîrat bibe bi serê xwediyê xwe de.

"KUÇE NE YÊN WE NE"

Roja Newrozê, gelê Cizîrê ji malên xwe derketin û ji bo pîrozkirina Newrozê berê xwe dan kuçeyan. Lê hezên dewletê hemû kuçeyên Cizîrê girtibûn. Polîsan bi hoperloyan bangî gelê Cizîrê kirin û ewha gotin:

- Kuçe ne yên we ne, kuçe yên dewletê ne. Herin malên xwe. Li ser vê anonsa polîsan, Cizîrê têgihîştin ku kuçe jî ne bêxwedîne.

LÊ LAWŌ KERÂ MIN MIR

Jineke pîr a Kurd, her roj ji hin xortên Tirk ên ku li Kurdistanê leşkeriya xwe dikirin re şîr dibir. Leşkerên ku ji nok û miqarneyên dewletê acis bûbûn, gelek kêfa xwe ji şîrê pîrê re dianîn.

Ku pîrê rojekê nehata wê meraq dikirin û di dilê xwe de digotin "gelo tiştê hat serê pîrê?" Pîrê jî şîr belaş dida wan û qet tiştê ji wan nedixwest.

Pîrê carekê hunda bû û demeke dirêj tu xeber jê derneket; leşkerên Tirk wê pîrê meraq dikirin. Leşkeran rojekê pîrê di sûkê de dîtin û bi gazin jê pîrê ka ew çima êdî ji wan re şîr nayne? Li ser vê yekê pîrê bi awayekî xemgîn ewha bersîva xwe da:

- Lê lawo kera min mir.

TIRKIYE

Muamer Kadafî dirûvê Tirkiyê bi jineke jinebiya ku ji xwe re li mêran digere xistiye.

Ma wê dirûvê Tirkiya ku bi baca xwedîya kerxaneyan Manûkyan li ser piyan be, bi kê bikeve?

MEDYA GÜNEŞİ - ABONE FORMU

Adı, Soyadı :
Mesleği :
Adresi :

6 Aylık Abone Olmak İstiyorum.
 1 Yıllık Abone Olmak İstiyorum.

Abone Koşulları :

Yurt içi :
6 Aylık : 75 bin TL
1 Yıllık : 130 Bin TL
Yurtdışı :
1 Yıllık : 60 DM, 40 \$

Hesap numarası :

Cemal Özçelik,
Yapı ve Kredi Bankası
İstanbul-Beyazıt Şubesi,
010322-6 Nolu Hesap

Lütfen abone bedelinin yatırıldığına ilişkin makbuzun bir fotokopisini gazetemize gönderin.

